

za pošti prejemnik:
za leto naprej 28 K — h
pol leta 13 —
tetr 6 — 50
mesec 2 — 20
za upravitelju prejemnik:
za leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
tetr 5 —
mesec 1 — 70
za pošiljanje na dom
28 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserati
sprejema upravitelstvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Semé-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izjema vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 257.

V Ljubljani, v soboto, 8. novembra 1902.

Letnik XXX.

Slovenska umetnost.

(Nekaj misli iz zadnjega tedna.)

Cerkvena glasba.

Prošli teden smo preživeli v znamenju umetnosti. V ospredju stoji petindvajsetletnica „Cecilijinega društva.“ Cerkvena glasba je v vseh narodih eden najnežnejših in najglobljejših izrazov narodne omike. Pri Grkih, pri Rimljanih, pri Nemcih, pri Slovanih — povsod vidimo začetke glasbene umetnosti kliti iz templjev in cerkva in umetnost na vrhuncu razvoja se zopet vrača v cerkev. Razlog k temu je v tajnah človeške duše in v duhu umetnosti same.

Zato smo pozdravljali cerkvene glasbenike v Ljubljani najradje in le želimo, da bi še v tem duhu čim najkrepkeje napredovali.

Umetnost pa mora imeti svojo materialno podlago in svoj socialni temelj. Ta je pri nas žal še nepopoln in naloga bodočnosti je, da nam ga ustvari. „Spominska knjižica“, ki jo je izdalo jubilarno društvo, nam našteva imena 144 usposobljenecv iz orglarske šole, in prav je rekel vodja g. Foerster, ko je dejal, da pomeni to ravno toliko ustvarjenih eksistenc. A treba je, da se te eksistence tudi zagotovijo in zboljšajo. Iz cerkvenega telesa so vzrasli prvotni zakristani, ki so skrbeli za glasbo in za elementarni pouk mladine. Učiteljski stan se je v teku časa odločil, in ostal je organist, ki nima preskrbljene eksistence. Treba iskati virov in pripomočkov, da se dvigne ta stan, ki postane lahko imeniten socialen faktor, gmotno in duševno. Pri tem pa dela največje težave liberalizem, ki je ravno na Slovenskem iz ust svojega voditelja proglasil, da je „bogoslужje predrago“ in ki ljudstvo odganja od vsake žrtve v cerkveno umetniške namene. Koliko cerkvenih hiš, takozvanih „mežnij“, je liberalizem iztrgal iz cerkvenih rok, naredil najprej iz njih šole, potem pa, ko so nastale šolske palače, jih izpremenil v gostilne! To bi bili danes lahko domovi umetnosti, preprosti sicer, a dali bi stroho domačemu za lepoto vnetemu talentu

in njegovi družini. Zdaj pa hočejo liberalci še zadnji za cerkev namenjeni vinar odvrniti, da bi ne prišel v prid „klerikalnim in terciarskim“ namenom. Treba bo izriniti ta plevel iz slovenske zemlje, da na novo izovete navdušenost za lepoto in veličastnost.

„Glasbena Matica.“

Izvedeli smo, da se je „Glasbena Matica“ obrnila do naših posojilnic, da jej naj pomagajo iz velike stiske, v kateri se nahaja. „Glasbena Matica“ sme vsekako prositi. Mi pa bi v tem slučaju pač mogli sedeti po orožju, s katerim bijejo po nas naši nasprotniki. Ali niso liberalci ravno teh društev, pri katerih prosi zdaj „Glasbena Matica“ pomoči, na najpodlejši način napadali? Nobena divja zver v gozdu se tako ne preganja, kakor zasledujejo in obrekujejo vsak zavod, pri katerem sodeluje kak katoliško-naroden somišljenik. Ali ni voditelj liberalne stranke še celo na Dunaju pred celo državo napadal naša društva, trgal njih snovatelje in voditelje in rotit vlado, da naj tem društvom ne da nikake pomoči, ampak da jih naj kot škodljiva preganja? Ali niso liberalni zastopniki vsake prilike porabili v to, da diskreditirajo celo v javnih zastopih ravno ta društva, do katerih se sedaj imenovana družba obrača za pomoč? Ali naj prepišemo zdaj vse tiste podle in sramotilne članke, s katerimi je „Narod“ blatil naše zavode?

Mi bi to lahko storili... A tega se od nas ni treba bati, kajti mi nismo in ne bomo nikdar padli tako nizko, kakor izvestna liberalna žurnalistiška koterija. Ravno nasprotno: Mi svojim somišljenikom priporočamo, da če ima kdo izmed nas poleg ogromnih bremen, ki jih nosi, še kaj, naj le da za „Glasbeno Matico“. Učiteljsko osebje je izpolnovalo vestno svojo dolžnost in društvo samo na sebi je osnovano z najboljšim namenom.

Ampak onim, ki prosijo, bi poklicali v spomin, kako so se oni vedli. Bil je občen zbor pred tremi leti. Takrat se je izdala parola: „Klerikalce vun iz „Glasbene Matice“!

Sam dr. Tavčar je prišel k občenemu zboru na čelu svoji telesni straži, katera je iz cele Ljubljane nagnala skupaj liberalne priistaše, da je imela večino in „klerikalce vun vrgla.“ Takrat je dr. Tavčar z gorečo smodko v ustih govoril zoper bivše predsedstvo, in „klerikalce“ so vrgli vun.

Ti so sli, in se niso hoteli biti; mirno so prepustili skrb za gospodarstvo onim, ki so ga tako ponosno vzeli ter mirne „klerikalce“ odrinili kot neke manj vredne ljudi. Da, mi nismo tega niti najmanj izrabili proti društvu, ampak smo delali vedno boljno v njegovo korist. Ko so liberalci z blatom ometavali vsa naša društva in celo z lepovskimi sredstvi jih razdirali, ni prišla iz naših vrst niti najmanja osorna beseda zoper društvo, iz katerega so pometali vun naše somišljenike. In tega tudi danes ne storimo.

Vendar pa izjavljamo, da je zdaj v prvi vrsti dolžnost one stranke, ki je usurpirala odbor, da društvu pomaga. — Mi nosimo na svojih ramah težko breme stoterih in stoterih društev, breme, katero nam liberalci grene vsak dan z žolčem zavisti in sovraštva. Liberalna stranka pa nima nič socialnih bremen. V prvi vrsti je poklican dr. Tavčar, da reši „Glasbeno Matico“ iz zadrege. Ali je le zato na svetu, da podira, kar mi zidamo? Zda naj Tavčar pomaga! Kdo pa nam garantira, da se takoj, ko bi mi društvo rešili, ne oglase zopet oni in reko: „Klerikalce vun!“ Mi odločno pozivljemo liberalce, da je zdaj njihova dolžnost, iz svojega žrtvovati, da društvo rešijo. Zakaj ne bi pomagal n. pr. oni, ki je spravil provizijo od nakupa Kukčeve pivovarne?

„Narod“ je že tisočkrat pisal, da je „klerikalna“ organizacija „bankrotna“. Kako morejo torej „Narodovci“ od nje še kaj zahtevati? Naše posojilnice vedno proglašajo kot „neresne“, češ, da „nepredvidno“ delajo z denarjem, in odvrta ljudi od njih. In slednji se zna še zgoditi, da bi liberalci ravno s temi podporami agitirali proti našim zavodom, češ: Ljudje glejte! Vaš denar razmetavajo!

Kakor rečeno: Mi želimo „Glasbeni Matici“ izdatne podpore, a njen odbor naj tudi pomisli, kako liberalna stranka otežuje od katoliškonarodne strani vsako akcijo in da liberalci v odboru „Glasbene Matice“ s to prošnjo bijejo same sebe po ustih.

* * *

„Slovensko umetniško društvo.“

Primerila se mu je nesreča. Če bi se bilo v kakem katoliško narodnem društvu kaj takega primerilo, bi nas blatili vse po vrsti in nas na cesti insultirali. Mi pa nimamo navade, da bi onemu, ki ga je zadel udarec usode, dali še breo povrh — tako delajo nasprotniki — ampak mu rajši pomagamo, da ostane.

„Slovenskemu umetniškemu društvu“ je manjkalo sploh pogojev za razvoj iz enostavnega vzroka, ker so v njem liberalci uganjali svoj „trick“. Kamor pride ta roč, tam zamre vse idealno in poruši se vse, kar bi imelo kaj kati za razvoj. Slovenski mlajši umetniki so mislili, da ti ljudje, kateri tako strašno čez „klerikalizem“ zabavljajo, v tem svetu nekaj pomenijo. In mi bi slednjič tudi res nič proti temu ne imeli, ako bi morda kak slovenski umetnik delal velikanske kupčije z Malovrhovimi portreti — a prepričati so se morali, da so to le prazne sanje. Liberalci pijejo, upijejo, bijejo — a ne naročajo in ne plačujejo. Najbolj zagrizeni liberalci mora izprevideti, da pri nas umetnike vzdržuje skoro edino le cerkev, in umetnike vleči v liberalizem, se pravi: jemati jim kruh in jih diskreditirati pri onih, ki edini še kaj naročajo.

Liberalizem je slov. umetnikom škodoval prvič s tem, da jih je diskreditiral. Zdaj nam prihajajo pisma, v katerih nam drug za drugim zagotavljajo mlajši umetniki, da niso člani „Slov. umetn. društva“, ali se izgovarjajo, da če so bili prej, zdaj več niso. Kaže, da se bodo oprostili polagoma škodljivcev.

Drugič jim škoduje liberalizem s tem, ker jim je kruh izpred ust. Če bi ne bilo liberalne gonje, bi imeli slovenski umetniki veliko več dela in zaslužka. Zato je pa

LISTEK.

Nadzorstvo.

Popolnoma nov in liberalne pameti dostojen način so si izmislili liberalci, s katerim upajo konečno naš narod prisiliti, da se jim uda z dušo in telesom. Stvar je silno preprosta. Trdijo namreč povsodi, kjer le morejo, javno, da je naš narod neumen. V javnih zastopih in v časopisju čuje se od liberalne strani, prihaja iz liberalnih ust ta trditev. V ponedeljek je zopet glavno liberalno glasilo kričalo, da je „masa ljudstva pri nas zabita“. Ljudstvo, tako si mislijo liberalni zvitorci, bode se naposled začelo pred svetom, pred katerim ga pridno spravljati skušajo v glas neumnosti, sramovati, zapustilo bode katoliško-nar. stranko in s plapolajočimi zastavami prestopilo v vrste liberalcev. Udalo se bode brezpogojno liberalizmu in zmagovalja ne bode konec. Kako vzvišeno, kako krasno bode to, ko bodejo na ta način liberalci rešili naš narod iz „verig klerikalizma“. Ako hoče naš narod, da ga bodejo hvalili liberalci, nazivali ga inteligentnim in probujenim, mora se torej poliberaliti. Drugače ne pojde. Toda naš

narod liberalne hvale ne mara, samo čudno se mu zdi, kako da morejo imeti liberalci same sebe za prebrisane in inteligentne, ko so vendar sinovi tega naroda in ko vendar verujejo v liberalni nauk o dednem obremenjenju.

Seveda so liberalci prepričani, da samo duhovščina brani ljudstvu prestopiti v liberalni tabor. Zato obračajo posebno pozornost na duhovščino in ji posvečujejo posebno skrb. Kar umeti ne morejo liberalci, zakaj se duhovni tako trudijo in ljudstvo poučujejo, ko bi vendar lahko tako lagodno živeli, ako bi poslušali liberalce. V šolo, za katero sedaj žrtvuje duhoven toliko ur na teden, bi mu ne bilo treba nikoli zahajati, ako bi se po prizadevanju liberalcev odpravil verouk iz nje. Na prižnico bi duhovnu nikoli ne bilo treba, ker prižnice liberalci ne marajo. No, in v spovednici hoditi bi ga tudi nobeden pravi liberalci ne silil, ker pravi liberalci že sedaj o spovednici le od drugih ljudi sliši, sam ne hodi v nje bližino. Liberalcu se mora torej čudno zdeti, zakaj se duhovni trudijo, on bi se na njih mestu gotovo ne.

Najbrže iz gole ljubezni do duhovnov, da bi jim olajšali breme dolžnosti, zahtevajo torej liberalci raznih varnostnih pred-

pisov proti delovanju duhovščine. Ravno kar je liberalno glasilo, ki je komaj do konca spravilo iz sebe tiste gostobesedne članke proti veri, od katerih pa, ko so zagledali luč dneva, ni hotelo nič več vedeti, začelo priobčevati strašansko dolg članek v presledkih, kateremu je nadelo tudi dolg naslov: „Obramba sredstva proti klerikalizmu!“

Spovednico treba postaviti pod posebno nadzorstvo s tem, da bi postava duhovna primorala, izpovedati pred sodišči „o onih dogodkih v spovednici, kateri ne spadajo k zakramentu spovedi“, nadalje pa naj bi duhoven ne smel, „kadar izvršuje svoj poklic, se baviti z javnimi zadevami“. To so zahteve omenjenega liberalnega članka. Z zadnjim navedenim zahtev prišlo je liberalno glasilo samo s seboj v hudo nasprotje. V celi vrsti člankov je trdilo, da je vera le produkt strahu človeškega, da je bil Kristus le človek, da torej cerkev ni božja ustanova. Dosledno bi moralo tedaj trditi, da duhovskega peklica sploh ne priznava. Torej tudi duhoven za omenjeni list nikdar v poklicu biti ne more.

Kar se pa tiče spovedi, bi bilo pa za liberalce najbolje, ako bi zahtevali, da se ustanove od strani države posebni spovedni

inšpektorji. Spovednice bi se morale razširiti, tako, da bi poleg spovednika sedeti mogel še spovedni inšpektor. Ta bi poslušal spovednika in tistega, ki se spoveduje, in mi bi svetovali, da bi liberalci zahtevali, naj odvezo daje vedno le inšpektor. Za tako nadzorništvo bi kandidatje morali dognati poseben dokaz sposobnosti. Najbolje bi bilo, da bi se tak dokaz dognati zamogel edino le s spričevalom uredništva kakoga liberalnega lista o tem, da je dotičnik uže poročal vanj o dozdevnih dogodkih pri spovedi, ali pa zabavljaj čez sv. Alfonza Liguorijanskega.

Kako lepo bi se glasil naslov: Gospod spovedni inšpektor. Ustanovitev bi bila tudi zelo jednostavna. Toda dvomimo, ali bi hoteli taki gospodje inšpektorji po noči sploh, ali pa v kaki posebno temni noči, kadar sneži, kar le z neba more, in burja tuli, kam 2 ali 3 ure daleč v hribe po nevarnih potih k umirajočemu. Duhoven mora. Dvomimo tudi, da bi hoteli taki gospodje inšpektorji k bolnikom, kateri imajo nevarne, nalezljive bolezni. Duhoven mora. Posebno, kadar bi razsajale kje koze, legar ali enake bolezni, bi taki inšpektorji hitro odlagali svoja dostojanstva. Duhoven tega storiti ne more.

Škofje pišejo pastirske liste. To pa ni

bedast vsak tak umetnik, ki trobi v »Narodov« rog.

»Slov. umetniško društvo« je, kakor se kaže, ob koncu. Ali ne bi bilo dobro, ako bi se sloven. umetniki združili v novo, boljšo, pametnejšo organizacijo, v kateri bi mogli sodelovati z umetniki tudi prijatelji umetnosti?

Ameriški Slovenci o našem protialkoholnem gibanju.

Zelo priznalo poroča in piše »Nova domovina, katoliški list za slovensko ljudstvo v ameriških združenih državah«, o L. slov. protialkoholnem shodu in protialkoholnem gibanju na Slovenskem sploh. Članek je vreden, da ga ponatisnemo.

»Minuli 17. september postane še morebiti za Slovence v stari domovini pomemben dan. Tedaj se je namreč sešel prvi slovenski protialkoholni shod. Ko smo to čitali, smo nehoti debelo pogledali, misleč si — ali je to mogoče? Saj je pripomnil ljubljanski »Slovenec«, da je vprašanje, okrog katerega se suče ta boj, obdano s predsodki, kakor s kitajskim zidom. Kdo more reči, da to ni res? Govori Slovincu o ti stvari — smejal se ti bo pomilovalno. In vendar je res, da gine, gine slovenski rod najbolj vsled pijančevanja! Protialkoholni shod ni bil proti vsakemu alkoholu, temveč samo proti njega nezmernemu uživanju, proti njega zlorabi. Najnovejše gibanje na Slovenskem — in začela ga je katoliška stranka — je najlažje delo višjekulturnega pomena. Kdo bo zatrkjal v Ameriki med nami prvo kroglo, da se vglubi isto bogoljubno, nad vse drugo koristno gibanje tudi med nami? Ne bojte se gibanja, gostilničarji! Naše trdno prepričanje je, da poštene obrti le koristi, ne pa škoduje. Čim manj slabih elementov se zbira po pivnicah, tem manj se jih bodo ogibali dobri ljudje in tako edino bo postal ameriški »salun« pristopen tudi za družine, kar zdaj ni! Saj nam ni treba ničvrednih podzemskih kletij, saj je po evropskih deželah na tisoče takih prostorov, kjer se sme brez škode zbirati staro in mlado, moško in žensko. Boj torej zoper nezumno uživanje alkohola in take kraje, kjer je nezmernost doma v škodo vživalcu, in pa prodajalcem! Gibanje na Slovenskem se je začelo popolnoma v okviru onega, ki ga vodi šentgallenski škof Egger. Dva stavka v »Slovincu« iz srca radi podpisemo, namreč: Mi imamo v deželi dva sovražnika, močna in nevarna, izmed vseh največja — to sta liberalizem in pijančevanje; in ta boj ne bo brezuspešen, naš boj ima zagotovljeno v bodočnosti sijajno zmago, to bomo videli v nekaterih desetletjih. Da, boj bo trajal desetletja, toda nazadnje bo moral hvaležni narod upogniti svoj tilnik božjiresnici in se ustaviti nezmernosti — ali pa mora zginiti z zemeljskega površja kot pri nas v Ameriki toliko indijanskih rodov. Aut, aut — ali se otmete — ali pa poginete v alkoholovi povodnji!

Daje boj začela katoliška stranka, to je najlepše spričevalonjene življenske moči in dokaz, da ima res srce za ljudstvo. Boj zoper liberalizem nima nobenega pomena brez boja zoper alkohol

čisto nič po vseči liberalcem. Zahtevajo torej posebnih paragrafov, ki bi predpisovali škofom, kaj smejo pisati in kaj ne. Torej tudi za škofo liberalno nadzorstvo, vsak pastirski list moral bi cenzurirati kak liberalce. Potem bi sploh nobeden pastirski list ne zagledal belega dneva. Ko bi gospod nadzornik prišel nadzirati škofijo, prirediti bi se mu moral seveda lep sprejem. Škof v ornatu z vsem duhovništvom čakal bi liberalnega gospoda. Ko bi se ta prikazal, zazvonili bi zvonovi, vse duhovništvo bi se poklonilo, morda bi moralo še celo poklekati, liberalce pa bi si vihal brke, držal glavo po konci, pušil svojo smodko in ponosno korakal skozi vrste duhovščine, za škofa bi se še zmenil ne. Vsakemu liberalcu mora veselj zaigrati srce, ako si predočuje to krasno podobo.

Ako pa hočejo liberalci sploh zatreti vsako »klerikalno« gibanje, naj zahtevajo, da se postavi za vsakega »klerikalca« nadzornik. Seveda bi za tak posel bili sposobni samo liberalci. Toda dvomimo opravičeno, da bi bilo dosti liberalcev, ako bi se to hotelo uvesti. Najmanje desetkrat več liberalcev bi že moralo biti, kakor jih je, da bi mogel pri nas nadzirati vsakega »klerikalca« liberalce.

— ker vse liberalne sleparije in budalosti se porodijo pri polnih kupicah žganja in pive!

Bog blagoslovi to delo na Kranjskem, Bog nas obvaruj šibe alkohola v Ameriki, kjer so priljubljeni tisočkrat večje in močnejše. Fiat, fiat!

Spoznati moramo, da nas to priznanje naših bratov v novi domovini zelo veseli. Saj je le preris, kar pravi imenovani list, da mnogi nimajo za to prepotrebno gibanje drugega kakor le pomilovalen smeh in trdo sodbo, dočim imenuje ameriški poročevalec po vsej pravici naše delo »bogoljubno in nad vse drugo koristno«. — Iz tega članka pa razvidimo tudi žalostno dejstvo, da so naši rojaki Slovenci celo v Ameriki, kjer je zibel protialkoholnemu gibanju, udani tej nesrečni razvadi. Tudi mi želimo, da bi se to gibanje tudi med njimi že skoro pričelo. Na noge, možje, ki ste za stvar zavzeti! Škoda vsakega dne, da bi se to nujno delo še dalje odlašalo! Kar se nas tiče, bomo skrbeli, da to vprašanje vkljub vsem težkočam ne zgine več z dnevnega reda!

Liberalno časopisje — razširjevalelj nepravnosti.

Omenili smo pred kratkim nekaj inseratov v ljubljanskem uradnem listu. Dunajski liberalni listi so nam pa podali ravno kar dogodbo, katere drastično kaže, kako kugo razširjajo in pospešujejo te vrste inseratov.

Na Dunaju je, kakor znano, nastal liberalen konkurenčni organ proti »Neue Freie Presse« z imenom »Die Zeit«. Sotrudnik tega lista, kakor se vidi, dobro poučen o vseh zakulisnih razmerah »naprednega« časopisja, je zdaj staro židinjno speljal na originalen način. Poslal je v »N. Freie Presse« sledeči inserat: »Milionar, Italijan, želi spoznati Dunaj v prijetni družbi. Ponudbe, če le mogoče s fotografijo, pod »Dunaj, 1902« na inseratno pisarno tega lista vsaj do 10. aprila.«

Isti inserat je poslal tudi v drug židovski list, v »N. W. Tagblatt«. Ta je hotel varovati dostojnost in je dodal le eno besedo, da se glasi: »v poštenu prijetni družbi.« »N. Fr. Presse« je pa prinesla inserat tudi brez besede »pošten«.

Koliko takih inseratov je vsak dan v liberalnih listih! Ta je še izredno dostojen v primeri z drugimi. In kak je bil uspeh? Kmalu je dobil inserent iz upravnistva 167 pisem, v katerih se mu ponujajo dekleta in razne rušinske posredovavke. Razumele so pomen inserata in odgovarjale nanj odkrito in cinično. Med pismi je bilo tudi eno od neke ženitbene posredovavnice, katere se mu ponuja, da mu preskrbi dame iz višjih krogov. Nekdo mu piše, da mu more postreči s cenikom, v katerem so skorovse dunajske umetnice. Neka »dama« mu ponuja na izbero »boljše dame, ki so seveda na dobrem glasu, izobražene, sirote in neodvisne«, ter mu jih hoče osebno predstaviti.

»Milionar« se je oziral le na to poslednje pismo ter si jih je dal predstaviti, seveda ne samemu sebi, ampak svojemu »tajniku«. Neverjetno veliko število »dam« se mu pride predstaviti, med njimi plemkinje, in kar je posredovavka posebno naglašala, jako izobražena hči neke bivše dvorne dame, vzgojiteljice, umetnice itd. Predstavljajoč se so mu rekly, da že vedo, za kaj se gre. Med temi žrtvami je bila tudi 14letna deklica, o kateri mu njena mati zatrjuje, da je še čisto nepokvarjena. Mati pravi, da mu jo prepusti pod sledečimi pogoji: 10.000 gld. mora založiti pri banki, in za čas, ko bo pri njem, skrbeti za njeno toaletto; drugih zahtev ne stavi.

Pri 167. pismu je imel »milionar« dovolj in je dal vso stvar v list. Vsakdo si lahko misli, koliko število takih nenravnih trgovin posredujejo dan na dan židovska upravnistva, ako je na en sam inserat prišlo toliko ponudb! Ti časopisi zistematično pridijo ljudstvo in so prava vzgojevališča nenravnosti.

Vlada pa ima dolžnost, da poseže tu vmes in prepreči to sramotno rušinstvo. Državno pravdnistvo je zaplenilo »Slovenca«, ki je vabil na ljudski tabor v Ljubljani. Zapleni naj rajši uradni list, ki prinaša take inserate! Cemu ima država pravstveno policijo, ako se po listih javno inscenirajo taki škandali, kakor je ravno popisani?

Tudi Adler poražen. — Cel Dunaj krščansko-socialen.

Vsi dunajski deželno zborni poslanci pripadajo kršč. socialcem, to je vspeh večrajšnega volivnega boja v okraju Favoriten.

Vodja židovske soc. demokracije v Avstriji, dr. Viktor Adler leži poražen na tleh. Po silno vročem boju je namreč z nekako 40 glasovi večine prodril kršč. soc. kandidat Prohaska. Dobil je namreč 6262, dr. Adler pa le 6223 glasov. Pri prvi volitvi je dobil dr. Adler 5730, Prohaska pa 5638 glasov. Vseh volivcev je v okraju Favoriten 15.278, torej jih večraj ni ostalo doma niti 3000. — S to zmago so torej kršč. socialci radikalno pometli na Dunaju; niti enega okraja ne zastopa poslanec, ki ne bi bil zvest somišljenik vodje dr. Luegerja. Vseh 21 mandatov, ki so bili nedavno temu absolutna last židovskega liberalizma, je danes v posesti kršč. socialcev, ti edini so danes gospodarji Dunaja.

51 od 78.

Včera so se vršile v nižjeavstrijski mestni skupini tri ožje volitve. V dveh okrajih se je kosal z nasprotnikom krščanski socialci; v okraju Favoriten Prohaska, ki je podrl dr. Adlerja, v Mistelbachu pa Frohner, kateremu so nacionalci stavili nasproti svojega Schwayerja. Včera je zmagal Frohner, ki je dobil 724, nasprotnik pa 632 glasov. — V Dunajskem Novemestu je v ožji volitvi prodril nacionalce Schwarz z 955 glasovi proti nemškemu liberalcu, ki je dobil 781 glasov. Le v Korneuburgu se ni odločena zmaga. Tu se bijeta danes krščanski socialci Fetty, ki je dobil pri prvi volitvi 668, ter znani nemški nacionalce Kolisko, ki je dobil 646 glasov. Poleg tega je pri prvi volitvi odpadlo še 113 glasov na socialnodemokratskega kandidata. Krščansko-socialna zmaga je torej tudi v tem okraju mogoča. Že danes pa imajo krščanski socialci 51 mandatov, torej ravno 23 več, nego jih jim je dne 29. avgusta prisodila dunajska »Morgenzeitung«. Če tudi danes zmagajo nemški nacionalci, imajo protikrščanske stranke le 27 mandatov, torej še enega manj, nego so jih poprej privoščili krščanskim socialcem. Če pa še danes podleže nacionalce Kolisko, potem imajo krščanski socialci 52 mandatov ali ravno dvetretjinsko večino.

Politična razprava v poslanski zbornici.

Včera so se nadaljevala v zbornici razprava o izjavi ministerskega predsednika Koerberja. Vsebinsko prvega govornika Biankinija objavljamo na drugem mestu. Za njim je govoril češki agrarec Prašek. Največje zanimanje pa sta vzbujala bivši minister zastopnik liberalnega veleposestva Baerenreither ter dr. Kramar. Prvi je govoril o velikih nalogah, ki čakajo rešitve: skrajno neugoden proračun, nagodba z Ogrsko in mnoga, važna in nujna soc. vprašanja. Glede jezikovnega vprašanja je dejal Baerenreither: Jezikovno vprašanje je važno, a je le del narodnega vprašanja v širšem pomenu besede, ki je v ožji zvezi tudi s pogoji gospodarskega obstanka. Mnogo so vlade v Avstriji grešile, samovoljno se jezikovno vprašanje ne more rešiti. Treba je sporazumljenja mej strankami, a pri vladi poguma in delavnosti. Takojšnja rešitev jezikovnega vprašanja je nemogoča, treba je vsaj omejiti ogenj, ki obližuje državno poslopje. In v ta namen je treba od zgoraj dol pregledati to preporno vprašanje, a ne ozkosrčno presojsati razmere. Jasno je, kam je bila naperjena ost Ta odkrita beseda ne bo brez vpliva in posledic.

Dr. Kramar je rekel: Vlada nam je obljubila, da reši češko-nemško vprašanje. Tri leta smo čakali. Potrpežljivosti je konec. In sedaj nam predloži svoje »osnovne načrte« dva dni pred sesijo. Skrivala jih je kot tajnost, dobro vedo, da so le Nemcem v prilog. To je bila sedaj prva napaka, a druga znana izjava dne 16. oktobra. Vlada je pokazala, da sama resno ne misli na rešitev tega vprašanja. Groženj se ne bojimo, a tudi z obstrukcijo ne pretimo, ako nam zgradite zlat most, o katerem je govoril tudi dr. Baerenreither.

Govorili so še Ferri, dr. Schücker in Romanecuk. V torek nadaljevanje. Koncem večrajšne seje je zbornica še sprejela Irotov predlog, naj zbornica v osmih dneh dobi poročilo o načrtu zakona glede terminske kupčije, kakor ga je vsprejela gosposka zbornica.

Poslanec Biankini o položaju Jugoslovanov.

V večrajšnji seji povodom razprave o izjavi ministerskega predsednika Koerberja je kot prvi govoril zastopnik primorskih Slovanov, poslanec Biankini. Govornik je opozarjal, da tako majhen odstotek italijanskega prebivalstva v Dalmaciji zahteva italijanski jezik v deželnem zboru in v uradih, vzlic temu, da je avtonomna oblast uvela hrvatski jezik in ga deželni zbor dalmatinski zahteva že dvajset let. Pa ne le v Dalmaciji, ampak tudi v Trstu se poskušajo proti Hrvatom in Slovincem ista sredstva, ko 29.000 Slovincem ne dajo niti ene ljudske šole in ne umeje namestnik ne hrvatskega ne slovenskega jezika. Take politike, katero goni italijanska irredenta, vlada ne bi smela trpeti. Govornik je navel posamične kričeče slučaje agitacije, kakor jo tira »Lega Nazionale« v Dalmaciji. Tožil je radi neopravičenih konfiskacij hrvatskih novin, kakor tudi radi tlačenja hrvatskega življa v Dalmaciji Italijanom v prilog ter je pripomnil, da taki čini ne služijo v slavo ni novemu namestniku, ni vladi. Govornik je poudarjal, da je italijanski pesnik Gabriele d'Annunzio obljubil zložiti odo, katere prihodek se nakloni irredentistiški »Lega Nazionale«. Potrpežljivost Hrvatov in Slovincov je pri kraju. Treba storiti konec temu abnormnemu stanju, v katerem je avstrijska vlada zaščitnica irredente. Vladi je v dolžnost, da stori to tudi z radikalnimi sredstvi, ker sicer Jugoslovani najdejo sredstva in pota, da rešijo svojo narodnost.

Rumunski kralj

Podaril je kratkem roku bolgarskemu knezu Ferdinandu na bolgarskih tleh. Tega dogodka se vesele ruski listi, ki pišejo, da s tem korakom poda rumunski kralj najlepši dokaz, da politika Rumunije ni nasprotna Slovanom na Balkanu in da ni orodje v rokah nemške politike. Bolgarski narod sprejme gotovo z veseljem kralja Rumunije, ki se je junaško boril pri Plevni za svobodo Bolgarije.

Razpor mej Kalifornijo in Meksiko poravnal.

Poročali smo že o nesporazumljenju med vlado ameriških zveznih držav in meksikansko vlado glede takozvanega »nabožnega fonda«, ki ga je pred par sto leti ustanovila španska vlada na korist kalifornijskim misijonom. Tedaj je bila Kalifornija španska last, pozneje je ostala Meksiki po bojih za neodvisnost, in po meksikansko-ameriški vojski je pa prešla Kalifornija v last Zveznim državam. Nadškof v San Francisco je dobil v roke upravo tega fonda, toda meksikanska vlada se ni nič zmenila, da bi plačevala obresti. Stvar je predložila ameriška vlada razsodišču v Hagu po posredovanju nadškofa Riordana in sodišče je odločilo na korist cerkve v Kaliforniji. Meksika mora tedaj plačati vse dosedanje dolgove, več kot milijon dolarjev in pa še vsako leto nad 43 tisoč dolarjev obresti. S temi pripomočki se bo katoliška cerkev v Kaliforniji lahko krepko razcvitala in ukrepila. Znamenito pri ti stvari je to, da v osovju razsodišča ni bilo ne enega katoličana. Sestojalo je namreč iz štirih sodnikov: de Martens je pravoslaven Rus, Fry je angleški protestant, Asser je Žid, Loman pa holandski protestant.

Iz brzobjavk.

Skofovskve konference, ki se prično prihodnji torek, se bodo pečale z zelo važnimi šolskimi in mnogimi cerkvenimi vprašanji, posebno pa z ustanovitvijo univerze v Solnogradu. — »Morsko oko«. Vkljub znani razsodbi mejnarodnega razsodišča v Gradcu se ponavljajo nemiri na gališko-ogrski meji. Predvečajnjim je 14 ljudi kneza Hohenlohe porušilo most čez ribnik. Konečno jih je zapodila straža grofa Zamioskega. Položaj je silno resen. — Nikake zmage v Venezueli. Iz Curacao in Willemstaada dohajajo poročila, da je neosnovana vest o zmagi v Venezueli. — Ustanek v Macedoniji se vedno bolj širi. Voditelji ustanka so razdelili svoje čete po celi iztočni Macedoniji. Vsak dan k dosedanjim oddelkom prihajajo novi oddelki. Vstaši so Turkom vzeli mnogo orožja. — Predlog o ustanovitvi »Veslovanske Matice«, ki je bil pred-

ložen slovenskemu častnikarskemu shodu v Ljubljani, je osrednji odbor slovanskih novinarjev v Pragi zavrnil kot neizpeljiv. — Socialistički župan na Angleškem. Mesto Glasgow je prvo na Angleškem, ki ima socialno-demokratskega župana, mladega žurnalista Scott Gibsona.

Štajerske volitve in njih posledice.

Iz gorenjeradganskega okraja.

Poslancem v deželni zbor je bil voljen v ormoškem ljutomerskem-gornjeradganskem okraju g. Kočevar iz Središča. Kako se je to zgodilo? Jungoveki učitelj in liberalni trditelj: To je storila ljudska volja. Mi pa dokažemo, to so storile ljudske intrige in pa politična nepoštenost in sicer posameznih liberalnih agitatorjev, kakor posebno ljutomerskega političnega društva.

Komedija za kulisami.

Pred vsem konstatiramo resnico, da se je dr. Rosina kandidaturi definitivno odpovedal. To je razvidno iz časnikov kakor tudi iz privatnih pisem, katere je pisal volivnim močjem. V pisemih izrečno priporoča kandidaturu g. Korošca in pravi, da je vse storil, da se ne dela več zmešnjava. Zdravi pameti to zadostuje. Eno teh pisem se je prebralo na dan volitve. Medtem pa se polit. društvo vedno pošiljalo izjave za dr. Rosina. Ko sta pa v tem času po javni odpovedi dr. Rosina nastopila kot kandidata gg. Kočevar in Mursa ter se svoji kandidaturi zopet javno odpovedala, ni bilo potemtakem nobenega kandidata. Sedaj pa so ponudili podpisani volilni močje kandidaturu g. Korošcu. Predno jo je pa sprejel, sta se sešla on in dr. Rosina, da bi se odkrito razgovorila. Zopet je izjavil dr. Rosina, da nikakor ne kandidira več. In zdaj je nastopil kot edini kandidat g. Korošec, neposredno pred volitvijo. Torej se ni usiljeval. A glej, kako se začudijo volivci, ko vidijo na dan volitve na ljutomerskih vogalih velike lepake, na katerih se je bral poziv ljutomerskega političnega društva zopet za — dr. Rosina.

V tem oklicu pravijo mej drugim:

„Valed nevoščljivosti in neumestnega pisanja po časopisih je sicer izjavil, da ne kandiduje, zagotovil pa tudi, da mandat sprejme, če bo izvoljen!“

Boljšega poslanca za zdaj ne vemo najti in moramo biti veseli, če nas bo hotel g. dr. Rosina v deželnem zboru zastopati, ker mu z izvolitvijo ne izkažemo toliko časti, kakor mu naložimo skrbi in odgovornosti!!

Priporoča ga tudi g. Kočevar, ki bi bil prezel mandat sam, če bi ne bil naprosil g. dr. Rosino, naj ga prevzame on kot sposobnejši!!

Ormoški okraj bo volil, kakor poroča društvo »Sloga«. g. dr. Rosino soglasno, kakor bi volil g. Kočevarja; tudi v gornjeradganskem okraju ima g. dr. Rosina večino volivcev za seboj. Če bi se tedaj v ljutomerskem okraju rušila disciplina in red, bi to g. dr. Rosini nič ne škodovalo, pač pa nam samim, ker bi s tem sramotili same sebe, kar se dozda še ni zgodilo, ker smo dozda vedno volili, kakor jeden mož!!

Pri tem je dvojno mogoče: ali je dr. Rosina na tihem, to je za hrbotom kandidiral in je potem on sam delal zmešnjavo, to pa ni lojalno, ni možno; ali je pa društvo to storilo na lastno roko, a potem se je od strani rušila disciplina, od katere bi se morala varovati.

Prizori pred volitvijo.

Isto ulogo, kakor prej polit. društvo, je zdaj igralo liberalno učitelstvo pod vodstvom Slančevim. Koga naj zdaj volimo? Trezni, katoliški močje se izjavijo, dr. Rosine ne, ker se je odpovedal, naš kandidat je Anton Korošec. Prebere se pismo, katero je dr. R. pisal volivnemu močju Pelelu, v katerem priporoča kandidaturu g. Korošca. Zdaj pa privleče Slanc iz žepa brzojav, v katerem mu Rosina baje naznanja, da kandidira. Ko pa dobi na to zasoljen odgovor, da se brzojavke dandanes tudi ponarejajo, postane rudeč kot rak, vtakne brzojavko spet v žep, in od zdaj se Rosinovo ime ni več imenovalo, ne od naše strani, tudi ne od tistih, ki se prej bili vsi za njega in za katerega so delali v zadnji sili celo lepaki. Rosinovo ime je izginilo, kot kafa. Sedaj so se poprijeli Kočevarja, za katerega se je razvila strastna agitacija.

Kočevar — deželni poslanec.

Volilni močje iz ormoškega okraja so bili skoro vsi pod pritiskom Slanca in drugih učiteljev, ki so jim dekretirali Kočevarja, četudi se je odpovedal kandidaturi. Samo dva glasa sta bila za Korošca. Z vsilo so hoteli terorizirati tudi volilce gornjeradganskega okraja. A ti so stali trdno kot za edinega

kandidata Korošca, kateremu so obljubili svoje glasove, razun 8 Bračkanec in liberalnega šentjurskega Slaviča, ki je glasoval za Kočevarja. Iz ljutomerskega okraja, kjer zelo pomanjkuje katoliške organizacije, so bili za Korošca samo volilci župnije sv. Križa. Ljutomerski agitatorji so se kar potili od prenapornega dela in so tudi pri volitvi dali odduška liberalni misli — pa tudi ljudski volji.

Volitev.

Kljub vsemu pritisku se je zdelo, da bo brez vspeha cela liberalna agitacija. Zato so si v zadnji sili pomagali s »Štajerčevim« receptom: »Kmet naj voli kmeta.« Zdaj se je začelo tudi psovanje ne samo duhovnikom, ampak tudi katoliški zavesti in naši močje so bili prepričani, da je velika večina volivcev ormoškega in ljutomerskega okraja prenapolnjena s »Štajerčevim« duhom. Gospod Kočevar sicer ni bil »Štajerčev« kandidat, pa ti prizori pred volitvijo in pa izvolitev sama jasno pričajo, da so volilni močje delali po »Štajerčevem« programu. Mi obžalujemo to, a pribiti moramo kot žalostno resnico. Kočevar je dobil 70 glasov, Korošec 44, Bračko 8, Rosina — nobenega. S huronskim krikom so pozdravili to izvolitev, kakor da bi bil v prah strt najhujši sovražnik. A bila je samo zmaga liberalnega in junjorskega pritiska, ki bo imela in mora imeti resne posledice — za dobro stvar ugodne.

Po volitvi.

Po volitvi so se začeli resni in na cente težki razgovori, ki so nam marsikaj razsvetlili v nasprotnem taboru in ki so dokazali, kako trdno stoje naši močje na katoliški strani. G. Zemljič je resnično povedal, da je to bila zmaga sile, a ne treznega razuma, zmaga jungovstva in liberalizma proti vzvišeni katoliški ideji, katero je zastopal kandidat Korošec. Pri tem so vsi, ki jim je kaj vest očitala, zagнали strašen hrup in začeli kričati »pereat.« Dobro, zdaj vemo za istinito, pri čem smo. Začeli so našim močjem celo pretiti. Da gospodje, resnica bo v oči in ta je tudi vas bodla. Skušali ste s tem vtolažiti svojo vest, da ste hvalili Kočevarja, kakošen dober poslanec da bo, da je kmet, ki orje seje, tudi gnoj vozi in da bodo zdaj prišli drugi boljši časi. Naši močje so razvijali v teh disputacijah globoke misli, in povedali takimenovanim voditeljem in učiteljem bridke resnice, proti katerim se niso mogli zagovarjati. Svojeгаа spoštovanja, zaupanja in pa udanosti do katoliške ideje si ne dajo od nikogar vzeti, od nobenega doktorja, od nobenega učitelja. To je zgodovinski razvoj deželno-zborske politične borbe in volitve za gornjeradganski, ljutomerski in ormoški okraj.

Nasledki te volitve. — Fiasko ljutomerskega političnega društva. — Novo katoliško politično društvo.

Jasno je kot beli dan, da se je pri tej volitvi delalo z volilci jako neodkrito. Veliko politično nepoštenost so zakrivali vsi tisti, ki si prilastujejo vodstvo. Zato pa tudi ni še nobeno društvo doživelo take sramote, kakor ravno ljutomersko. Njegov kandidat, katerega je usiljevalo do zadnjega trenutka, dr. Rosina ni dobil niti enega glasu. To je blamaža, katere si ne bo društvo izbrisalo nikdar, in ki leti tudi na dr. Rosino, če je vendar le, četudi na tihem kandidiral. Zato pozivljamo volivci gornjeradganskega okraja dr. Rosina, da izjavi v časnikih in tudi kateremu izmed volilnih moč, ali je kandidiral ali ne, in če je društvo delalo na svojo roko. Ravno tako zahtevamo, da nam javi, ali je res brzojavil nadučitelju Slancu, da kandidira. To moramo vedeti, da znamo, pri čem smo. Ljutomersko politično društvo pa zdaj nima nobenega pomena več. Zato se bo zdaj ustanovilo katoliško politično društvo, v čigar odboru bodo zastopane vse župnije in ki bo imelo nalogo utrjevati katoliško zavest, ne pa širiti liberalizem in delati narodno pogubne komedije, in ki bo delalo in vzdrževalo disciplino, ne je pa rušilo, kakor je to storilo ljutomersko društvo, ki bo prirejalo politične shode, kateri se bodo vsem oznanili, ne pa samo posameznim. To je prva posledica.

Druge je pa ta: Vsak trezno misleč politik je zdaj izprevidel, kaj nas javno loči. Spoznal je to tudi kmetki volilci katoliško verskega duha, da nas loči sovražstvo do vsega, kar je vzvišeneгаа, katoliško-verskeгаа, da nas loči sovražstvo do duhovnikov, sovražstvo do vseh tistih, kateri zastopajo pravo katoliško načelo. Spoznal je vsakdo, da loči in mora ločiti tudi nas liberalizem. Le duhovnika ne! Zato je bil vedno na programu dr. Rosina, dasiravno se je kandidaturi odločno opo-

vedal. Edini pravi kandidat je bil g. Korošec. A spet: duhovnika nikar! Kočevar ni duhovnik, njega volimo, četudi se je kandidaturi odpovedal. Kdo je rušil tukaj disciplino, kdo je delal prepri? Mi smo volili postav-nega kandidata, vi ste usilili tistega, ki se je odpovedal. Potem pravite, da duhovniki delajo prepri, pravite: »kranjski prepri.« Mi pa trdimo, slovenski liberalizem na Štajerskem je še hujši, ko na Kranjskem, ta je očiten, oni je prikrit, hinavski. A zdaj ste se pokazali, klicali ste »pereat« duhovniku, »pereat« katoliški zavesti. Pribijemo to! Boj ste razvili, sprejememo ga! Boljši je odkrit boj, ko pa gnili, hinavski mir. Katoliško zavedno ljudstvo si ne bo dalo diktirati gnilega liberalizma. Za tanačelni boj nas najdete vedno pripravljene. To je javna izpoved našega ljudstva.

Do tega nas je privedla volitev. Pisali smo resnično besedo, pa tudi bridko besedo, ki bo spekla. A mora biti tako.

Tedenski koledar.

Nedelja, 9. nov.: 25. pobinkoštna, Božidar m.; evang.: Prilika o dobrem semenu. Mat. 13. — Ponedeljek, 10. nov.: Andrej Avel. sp. — Torek, 11. nov.: Martin šk. — Sreda, 12. nov.: Martin p. m. — Četrtek, 13. nov.: Stanislav K. sp. — Petek, 14. nov.: Mena m., Jozafat m. — Sobota, 15. nov.: Leopold vojvoda. — Solnce izide 15. nov. ob 7. uri 7 min., zaide pa ob 4. uri 23 min. — Lunin spremin: Ščip 15. nov. ob 6. uri 5 min. zvečer. — Musica sacra v nedeljo, 9. nov.: V stolni cerkvi vel. maša (dedicatio archibasilicae ss. Salvatoris) ob 10. uri: Maša »Cunibert« z l. P. Rampis, graduale »Locus iste«, ofertorij »Domine Deus« z l. dr. Jan. Benz. V mestni cerkvi sv. Jakoba vel. maša ob 9. uri: Missa tertia v F-dur zložil Mich. Haller, graduale Locus iste zložil J. B. Benz, offertorium Domine Deus zložil J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. novembra.

Zahvala. Povodom svoje nezgode sprejel sem od raznih strani toliko izrazov ljubezniveгаа sočutja, da mi je nemogoče, vsakomur posebe zahvaliti se. Zato mi bodi dovoljeno, tukaj izrekat slehernemu, ki se me je ob tej priliki prijazno spominjal, svojo iskreno zahvalo. Bog plačaj! V Ljubljani 8. nov. 1902. Dr. Ivan Šusteršič, državni in deželni poslanec.

Volitve v mestnih skupinah na Spodnjem Štajerskem so, kakor je bilo pričakovati, končane z za Slovincene ugodnim vspehom. V celjski mestni skupini imajo Nemci 343 glasov, za okolu 100 več kakor zadnjič. Nemec Moric Stallner je dobil 707 glasov, slovenski kandidat dr. Karlovšek 364 glasov. L. 1896 je dobil Stallner 568 glasov, Slovenec D. Hribar 318 glasov. Iz posameznih krajev smo dobili naslednja poročila: V Celju je dobil Stallner 505, Karlovšek 106, v Brežicah Stallner 92, Karlovšek 27, v Sevnici Stallner 21, Karlovšek 34, v Laškem Stallner 47, Karlovšek 10, v Vojniku Stallner 42, Karlovšek 24, v Žalcu Karlovšek 47, v Gornjem Gradu Karlovšek 51, v Ljubnem pri Celju Karlovšek 37, v Mozirju Karlovšek 28. — V Mariboru je bil s 730 glasovi izvoljen nemški kandidat Karol Pofrimer. V mestni skupini ptujski je izvoljen nemški kandidat g. dr. Kokoschinegg s 503 glasovi, slovenski kandidat dr. Ploj je dobil 229 glasov. Razmerje glasov v tej skupini je bilo: Kokoschinegg je dobil v Ptuj 320, v Ljutomeru 69, v Ormožu 62, v Rogatcu 52 glasov, dr. Ploj je dobil v Ptuj 24, v Ljutomeru 59, v Ormožu 33, v Središču 113. L. 1896 je dobil v tej skupini slovenski kandidat 247 glasov, nemški 364, slovenski glasovi so torej nazadovali, kar menda ni nihče pričakoval. V okraju Slovenji Gradec je zmagal nemškutar Jožef Lenko z 221 glasovi, slovenski kandidat dr. Mayer je dobil 54 glasov. — Na Gorenjem Štajerskem so v mestnih skupinah izvoljeni tudi nemški nacionalci. V Gradcu ni bilo volivnega boja.

Dr. Šusteršiču se je zdravje že v toliko zboljšalo, da je upanje, da se bo mogel prihodnji ponedeljek odpeljati na Dunaj.

Osebnosti. Poročil se je gospod Anton Ražem, trgovec na Opčinah, z gđ. Rezišo Živčevico, hčerko župana v Skapem. — Umrl je v Ilirski Bistrici tr-

govec g. Lenard Tollazzi. — Gospa Marija vdova baronica Basselli pl. Süssenberg rojena Kotnik, v Gorici, se je poročila s stotnikom v pešpolku št. 47 g. Henrikom Uffenheimerjem. — Dosedanji urednik »Domovine« g. Cvetko Golar je odšel iz Celja. — Premeščen je iz Celja podpolkovnik g. Jurij Klikić, poveljnik bataljona 26. domobranskega pešpolka v Zader k 23. domobranskemu pešpolku.

Učiteljske vesti. Začasno nameščena sta na ljudski šoli v Teharju gđ. Beti Zupanekova in g. Jakob Hrnko. Prva bila je dosedaj supletinja na celjski okoliški šoli, drugi pa suplent v Žalcu. Nadučiteljem pri Svetem Lenartu nad Laškim je imenovan okrajni pomožni učitelj v Celju, g. Albert Planer. — Okrajni pomožni učitelj za okraje Sv. Lenart v Slov. goricah, okolico Maribor in Slov. Bistrico je postal dosedanji suplent na vladnici mariborskeгаа učiteljskeгаа in stalni učitelj v Breznu, g. Fr. Breznik. — V Šiško pride za učitelja gđ. Ema Zarli.

Iz učiteljskih krogov nam pišejo: Prav je povedal »napredni učitelj« v »Slovincu«, da je še veliko veliko učiteljev, ki se popolnoma strinjajo s »Slovenčevimi« opisi o tužnih šolskih razmerah na Kranjskem. Vsa čast »Slovincu«, da nam je odprl predale, da se v njih pokaže vsa mizerija šolskih razmer na Kranjskem. — Članki v »Slovincu« so zadeli prav v črno. To vidimo že iz »Narodove« zadrege in iz njegoveгаа zavijanja; to vidimo pa tudi najbolj iz molčanja »Učiteljskeгаа Tovariša«. G. Dimnik je postal krotak kakor jagnje, nič več ni podoben levu, stresajočemu grivo. Mož je dosegel, kar je hotel; zdaj se počuti dobro v toplem gnezdu ter si misli: Jaz ne bom hodil za nikogar po kostanj v ogenj! Značilno je, da mož zdaj celo hvali nadzornika Maierja, dasi se je še pred imenovanjem zgražal o njegovi strogosti. Ako želijo merodajni gospodje, da ukrote in pridobe tudi druga dva sourednika »Učit. Tov.« — gg. Gangla in Jelenca — jim tu podajem izdaten recept: Gangla, ki je študiral dve leti »na univerzi dunajski«, naj posade na učiteljsko stolicu na preparandiji, Jelenca pa, ki ima izpit za meščanske šole, naj dekretirajo za ravnatelja kake meščanske šole, ki se itak prej ali slej ustanovi. To bo pomagalo tako, da »Učit. Tovariš« kmalu zopet izide s — Slomškovo glavo! Ali ne verjamete? Poskusite!

Naprednu učitelj II.

»Komentirajte«. »Laboratore«, glasilo tržaških socijalnih demokratov, ki so se zvezali z laško komoro, piše o občnem zboru »Edinosti«, kakor sledi: »V neki gostilni v Škedenju bil je v nedeljo 2. tek. javni nacionalni slovanski shod pod predsedništvom samostanca (tu sledi grda psovka) Mandiča. Umevno je, da so bili navzoči na tem mestu gospodje Ribar, Gregorin, Spinčič in drugi v navzočnosti kakih 4 do 500 oseb. Da je mogel Spinčič izreči pravo neumnost, trdil je, da dogodki meseca februarja bili so iredentovskega značaja (laž! op. poroč.) laškeгаа, in da so na municipij pripravljeni ob istem času nekaj »Staatsstreich« — (Zopet ostudna laž! op. poroč.). Protestiral je proti nemški in laški kulturi (Laž, op. poroč.), in zahtevalo slovenske šole, napadal je vlado, municipij, deželni zbor itd. itd. — Napadli so socijalno stranko. Ribar je vse to še bolj napihoval, tožil je »regnicole« ne vemo kakih hudodelstev (ostudna laž op. poroč.) in godrnjal je še kake pol ure. So-drug Linhart zahteval je besedo, da bi odgovarjal (čujte žabo! op. poroč.) posl. Spinčiču, a predsednik, mesto, da bi mu jo dovolil, dal je neko znamenje (laž!) slovensko-antisemitski »claqui«, ki je začela žvižgati.« — Primerjajte čitatelji to poročilo s poročilom v »Slov. Narodu« in komentirajte sami na podlagi resničnih dejstev, katera smo prinesli med brzojavkami in v uvodniku o občnem zboru »Edinosti«!

Našim poslancem. Piše se nam: Pripoznanje izpitov na univerzi v Zagrebu samo za diake iz Dalmacije in iz Istre dá gotovo našim poslancem povod, da storijo potrebne korake, da bodo pripoznani na tej univerzi izpiti vseh slovenskih diakov, in naj bodo iz katere-koli pokrajine. Meje

ki ločijo Štajerca od Korošca, Kranjca od Primorca, Slovenca od Hrvata, te meje so za nas zastarele, te meje le obujajo pri nas spomine na one čase, ko so nas hoteli imeti tako razdejane, da nismo več vedeli, kje ima brat brata. A moč narodne ideje izbrisala je mejnike med nami in mi čutimo vsako zapreko, katero se nam meče pod noge v dosegi naših pravic, le za obupni poskus — izbrisati vse, kar je ustvarila narava sama!

Iz Kranja se piše: Naši liberalci so se začeli zadnji čas nekaj gibati. Sedaj ustanovljajo kreditno banko. V to svrhu so si že preskrbeli prostor. Direktor bo baje dobro znani Kokaalj.

Kaj hočete, da začnemo? V nekem nemškem graškem listu se zaganja neki dopisnik proti imenovanju gosp. Ivana Pogoreleca uradnim adjunktom v Trstu. Če se že nasprotniki slovenskih uradnikov hočejo posluževati nemških in laških novih, vedo naj, da so našemu uredništvu znane marsikatero zanimivosti nemških in laških c. kr. državnih uradnikov, katere pridejo lahko vse na svetlo. Za danes konstatujemo samo to, da je g. Pogorelec bolj zaslužil povišanje, nego marsikateri drugi uradnik. Z zanimivimi črticami pa pridemo lahko še.

Laška kultura. Ker se je drznil ravnatelj pazinskega hrvatskega gimnazija Kosa govoriti v okrajnem šolskem svetu v materinem jeziku, zagnali so se v njega vsi laški listi, kakor da bi bil storil največji zločin. Od laškega kralja odlikovani državni poslanec Polesini pa je stavil v državnem zboru interpelacijo, v kateri zahteva s tovariši, naj minister zašije usta Slovincem, če se hočejo posluževati materinega jezika.

Kandidat v smrtni nevarnosti. O napadu na kandidata koroških krščanskih socialcev v Lavantinski dolini dr. Pupovca se še poroča: Dr. Pupovac je prišel v Prebvl v spremstvu g. Pavliča. Nakrat se pri belem dnevu navali nanju 40 od nemških nacionalcev plačanih hlapcev z biči, koli in kamenji. Dr. Pupovca so pobili na tla in ga še dalje s koli obdelovali. Plačani napadalci bi bili gotovo dr. Pupovca ubili, ako bi v hipu, ko je letel udarec s kolom na njegovo glavo, ga g. Pavlič ne prestregel s svojo roko, na katero je potem udarec priletel. Tekla je v tem volivnem boju na Koroškem kri za dobro stvar.

Slovenska zmaga pri Mariboru. K včerajšnjemu brzojavnemu poročilu se nam še poroča: Danes 6. t. m. smo pri volitvi v občinski odbor v Orehovi vasi pri Mariboru v II. in I. volilnem razredu po hudi borbi sijajno zmagali. Ta občina je bila v veliki nevarnosti in k volitvi so prišli iz sosednih vasi n. pr. g. Franc Bothe, ces. kr. poštar in trgovec iz Rač, kateri plača tukaj le 12 vinarjev davka, g. V. Möschl, krčmar, se je blamiral, ker je v imeniku še Jos. Möschl vpisan in plača par vinarjev davka, zato ni smel voliti, „Mladi in stari Gril“, Martin Sušec in Jurij Klasinc so strastno agitirali. Naši volilci so stali trdo na skali. Navdušenje je veliko.

Nov laški list. V Trstu je začel izhajati nov list s slikami, ki ima nalogo »osvoboditi Trst Riharda Camberjau«. Prva številka novega lista je pokazala veliko duševno revščino njegovih očetov. Tiska ga tiskarna — Dolenc.

Vevško delavstvo ima jutri dva občna zbora. Ob pol 4. uri popoldne je v »Društvenem Domu« v Slapah občni zbor kršč. strokovnega društva, ob 4. uri pa občni zbor delav. podpornega društva. Poroča se nam, da razmere v vevški papirnici postajajo od dne do dne bolj žalostne. Za vsako malenkost se delavci odpuščajo od dela. Posebne pritožbe smo čuli o nekem Kislincu, ki se na nečuten način obnaša proti delavcem, dasi bi moral pri svoji mali sposobnosti biti bolj ponižen. O njem smo čuli lepe reči. Ako ne bo boljši, mu posvetimo, kakor zasluži.

Na Sv. Gori pri Gorici je v četrtek 6. novembra maševal prevzvišeni knezoškof graški dr. Schuster. Po sv. opravi si je ogledal grob, katerega ravno pripravljajo za rajnega kardinala Missia.

„Rudeči Prapor“ proti delavcem. Da socialna demokracija ni prava prijateljica

delavcev, o tem imamo nebroj dokazov. Enega takih dokazov nam je podal zopet zadnji »Rudeči Prapor«. Ta listič — glasilo jugoslovanske socialne demokracije — postavil se je v bran za nekega »priganjača« v tukajšnji tobačni tovarni. Ta paznik, z imenom Grilo, se je v svoji sveti soc. dem. jezi spozabil tako daleč, da je neko žensko prijel za uho in jo v tem položaju tiral s seboj par korakov. To dejstvo se je na shodu tob. delavcev povdarjalo in delavci so glasno protestirali proti takemu postopanju. Sedaj pa pride »radikalus«, glasilo jugoslovanske soc. dem. in v zavesti tega surovega dejanja brani dotičnega paznika, ker je baje socialni demokrat. Torej, ako je paznik soc. demokrat, potem sme z delavci uganjati vsakovrstne burke in surovosti. Na to stališče se je s svojo obrambo Grila postavil »Rudeči Prapor«. Koliko morejo torej delavci od korumpirane socialne demokracije pričakovati, nam kaže jasno to dejstvo. Fabrikantje, podjetniki in vsi kapitalisti ter razni »priganjači« naj postanejo socialni demokratje, plačujejo tej stranki »bakšiš« kot »masfond« za razne ponesrečene eksistence, ki nosijo zvonce v socialni demokraciji, pa bodo smeli vse počenjati z delavci. Ni torej dovolj, da se ta »delavska« stranka na Nižje Avstrijskem veže z največjimi kapitalisti in z njimi skupno glasuje, marveč hoče dejansko tudi delavce terorizirati s tem, da se postavlja na stran tistih, ki so zagrešili mnogo proti delavcem. Ako kaj, mera delavcem, ki se tavajo za socialno demokracijo, odpreti oči to dejstvo.

Tržaško staro mesto se podira. V tržaškem starem mestu so morali izprazniti neko staro, štiri nadstropja visoko hišo, ker je nevarnost, da se podere. V hiši je stanovalo 20 strank. Tudi mnogo drugih hiš v tržaškem starem mestu je v nevarnosti, da se podere. Magistrat je odredil posebno komisijo, da pregleda te stavbe.

Lahi na delu. V Rimu se je ustanovil odbor, ki ima nalogo širiti laško narodno propagando na naši obali Jadranskega morja. V Benetkah bodo prve javne konference v tem zmislu.

Poskus umora. Iz Trsta se poroča: 24letni Knajnc in 25letni Damijan iz Istre sta se že več časa sovražila. Ko se je včeraj Damjan vračal proti domu, čakal ga je na skritem Knajnc in sprožil samokres Damjanu in ga hudo ranil v levo ramo. Na to je pobegnil. Damjan je padel; njegov stok slšalo je več oseb, poklicali so zdravnika, ki je vsled nevarne rane dal prepeljati ranjenca v tržaško bolnišnico. Zločinca je žendarmarija aretirala.

Živega srebra so l. 1901 izkopali v Idriji 904663 q in pri sv. Ani pri Tržiču 68937 q.

Imenovana je učiteljska kandidatinja gđ. Ljudmila Strosar za provizorično učiteljico v Planini.

General Bernath pl. Bosutpolje, sedanji brigadir v Trebinju, dosedanji polkovnik 97. domačega polka v Trstu, odpotoval je na svoje novo mesto. Bernath je Hrvat, njegovo občevanje z našimi slovenskimi vojaki bilo je prav prirčno, naši fanti so ga radi imeli. Prigodom 40letnega službovanja prirejali so mu lani prav sinovske ovacije.

Szell v Lovranu. V kratkem času pride ogrski ministerski predsednik v Lovran s svojo družino, kjer bo bival več dni v vili Graser. Večina njegovih služabnikov je že v Lovranu.

Se jim cedé sline? V Italiji izhajajoči listi lotili so se opisovati krasote hrvatske zemlje. Sam Villari, ta inšpektor laških šol v Avstriji, lotil se je tega posla. Da, da, lepa je naša domovina, zato pa je tudi ne damo kar meni nič, tebi nič. Tudi s krvjo jo bomo znali braniti, to si zapomnite vsi, ki cedite sline po nji!

Tržaški škof Nagl kardinal? Vatikanski urednik lista »Italie« pravi, da čaka škofa Nagla briljantna karijera in da bo gotovo povišan do kardinalske časti.

Kako delajo sleparji. Vicenc Krstulović in Jure Petrović prišla sta iz Spljeta v Trst. Tu sta pala v roke neki potovalni agenciji, ki je zahtevala 80 gld. od vsakega

od njih več, nego bi bila morala plačati za potovanje v tretjem razredu iz Trsta v Ameriko, v Čikago. Tudi ko bi bila agencija zahtevala pravično plačilo, dobila bi bila 25 gld. provizije za vsakega. Nadalje se je »zmotila« tudi agencija, ko je revežema menjavala denar, ker ta dva uboga kmeta plačala sta »dolar« po tri goldinarje, dasi ni več vreden nego 2 gld. 40 nč. V Korminu sta bila opozorjena od sopotnikov na te »pomote« in tu sta prijavila vso stvar naši mejni policiji. Agencija je hitro izjavila, da se je izvršila pomota, in je koj povrnila, kar je šlo kmetoma. Sedaj pa ima sodnija vso stvar v rokah, ki gotovo dožene, če je res bilo vse le »pomota«.

Uboj na Cesti pri Krškem se je izvršil vsled silobrana. Nesrečni Janez Levičar p. d. Raja je namreč čakal s kolom Magonija za nekim drevesom. Ko pride Jože Magoni mimo, ga udari Levičar s kolom tako silno dvakrat po hrbtu, da je Magoni takoj padel. Nato skoči Levičar na njega in ga začne daviti. Iz tega kritičnega položaja se reši Magoni s tem, da po velikem naporu seže v žep po nožič in sune z odprtim nožem Levičarja pod trehuh. S pretresljivim ječanjem popusti Magonija, gre nekoliko korakov dalje — in pade. Pol ure na to končal je Levičar svoje nesrečno življenje. Pripomniti je namreč, da je bil pokojni Janez Levičar znan po krški okolici kot pretepač in vsled tega je bil že večkrat zaprt.

Iz Leskovca. V ponedeljek 10. t. m. vrši se za leskovsko dekanijo konferenca »sodalitas ss Cord. Jesu« v Leskovcu.

Ponesrečeni Slovenci v Ameriki. Iz Black Diamond, Wash. javljajo: V tukajšnjih rudnikih se je prigodila razstrelba. Med mrtvimi so štiri Slovenci, Frank Zlindra, star 23 let, iz Poljan pri Ribnici, Fr. Grošelj, star 23 let, iz St. Lamberta pri Zagorju, Alojzij Pervinšek, star 29 let, iz Blagovice, Josip Jaki, star 29 let iz Trebnjega. — Dne 6. okt. je v Carbonn Hill, Ill. zasulo kamenje rudarja Gregorja Zoretta, ko je šel po rovu št. 4. Ranji je imel svojo družino, ženo in štiri nepreskrbljene otroke. Pri društvu ni bil nobenem. — V soboto 11. okt. se je pri rudotopilnici v Čikagu ponesrečil Jožef Pazdirc, ki je bil še le štiri mesece v Ameriki, a po nesreči še pri nobenem društvu. Opekel se je tako silno po obrazu, prsih in rokah, da bo težko okrevljal.

Spomenik Verdiju slavnemu skladatelju, postavijo v občinskem gledališču v Trstu. Kakor ne morejo naši ljubi sosedje nikdar opustiti nobene prilike, da ne bi onečastili spomina svojih velikanov, tako delajo že sedaj, ko pišejo: »gledišče bo prepevalo ljudstvu v Trstu o Verdijevi slavi in italijanstvu; to gledališče je postavljeno velikemu italijanskemu geniju.« Še ko je bil živ, zijali so naši neodrešenci, da so se jim kar grla trgala: »Eviva Verdi!« Pa nikar ne mislite, da so to delali, da bi proslavljali velikana Verdija. O ne! tudi to jim je služilo v prirejevanje iredentovskih demonstracij, kajti z vzklikom »Eviva Verdi« izrekli so tudi začetne črke imena laškega kralja, kajti debelo tiskane črke V(ittorio) E(manuele) r(e) d(è) I(talija) (Viktor Emanuel kralj Italije) nam povedo vse! — Zopet jim bo torej dana prilika kričati na vse grlo.

„Il Sole“ očita tržaškim socialnim demokratom, da prirejajo v zvezi s tržaško laško kamoro štrajke delavcev jedino radi tega, da imajo priliko poklicati na delo v Trst laške podanike.

Strah pred ognjem. Kmetici Frani Bobič, 45letnej iz Buzeta, uničil je ogenj njeno borno kočico. Revica se je tako prestrašila, da se jej je zmešalo. Sprejeli so jo v tržaško bolnišnico.

Ispiti priznani na univerzi v Zagrebu. Dne 10. oktobra je naznanil minister za nauk in bogočastje, da so priznani ispiti položeni v Zagrebu tudi v Avstriji in sicer dijakov iz Dalmacije in Istre. Vsled tega se huduje tržaški čifut na ministra, ki noče pripoznati izpitov položenih po univerzah v Italiji in dokazuje, kakor zna on, da je Hrvatom dovoljeno to, kar je prepovedano Lahom. »Univerza v Zagrebu je zunaj mej države, nič ni bolj daleč in tudi ni nič bližje nego so univerze v bližnjem

kraljestvu (Italiji). Tehnične razlike v pouku so enake: posebne postave, ki uče v Zagrebu, niso one, ki so v veljavi v Avstriji, nič več nič manj nego v Italiji. In programi studij so v Zagrebu in v Italiji različni od onih v Avstriji.« — Na podlagi enakopravnosti zahteva tržaški čifut, naj se dovoli tudi laškim dijakom delati izpite v Italiji in pripoznati jih v Avstriji. — Če ni po naših pokrajinah še dosti laške iredente, če ni še zadosti laških iredentovskih uradnikov, odvjetnikov itd., požuri naj se le hitro ministerstvo, saj tako bomo vsaj prej zreli vsi za mater — Italijo!

100.000 goldinarjev. Iz Trsta se nam piše: Pred dvema dnevi okoli 9. ure zvečer prišel je na trgu sv. Frančiška k redarju 78letni kmet Valentin F. iz Podgrada v Istri in zahteval od redarja, naj mu menja bankovce za 100.000 gld. Stražar je začuden pogledal kmetiča in — bankovec — kos papirja, na katerem je bilo s svinčnikom zapisano: »100.000«. — Videl je hitro, da ima opraviti z umobolnim človekom. S pretvezo, da nima pri sebi toliko denarja, a da ve za nekega gospoda, ki ima toliko denarja, da mu ga menja, spremil je reveža v bolnišnico.

Dvojna mera. V Tržiču pri Trstu sestavil je neki finančni komisar s stranko nemški zapisnik. V tržaškem židovsko iredentovskem glasilu se je oglasil neki neobezaneec in protestiral proti rabi nemškega jezika z laškimi strankami. To je bila bomba na finančni direkciji v Trstu. Kar hitro so poslali v Tržič od vodstva uradnika, ki je uničil nemške zapisnike in sestavil samo laške. — Kedaj bo finančna direkcija tako postopala tudi s slovenskimi strankami? No, treba bo še dolgo čakati, ker c. kr. finančna direkcija v Trtu ponuja strankam slovenske narodnosti nemški in laški jezik — kedor pa hoče kaj imeti v slovenskem jeziku... no, ta je siromak.

V Bovcu prišla je žendarmarija nekega mladeniča iz Parme v Italiji, pri katerem so našli 167 ponarejenih avstr. bankovcev po 10 kron.

Sejmi po Slovenskem od 10. do 15. nov. Na Kranjskem: 10. v St. Jerneju; 11. v Moravčah, Dobrničah, St. Hothardu, Buški, pri Fari, na Igu, Vel. Laščah, Srednji vasi v Boh., Razdrtem in Kranju; 14. v Bušeh vasi; 15. v Grahovem. — Na Stajerskem: 10. v Slov. Gradcu; 11. na Laškem, v Marenbergu, pri Sv. Mohorju, Ormožu in Lipnici; 14. v Gomilici; 15. v Poličanah, na Vranskem in v Radgoni. — Na Koroškem: 10. v Starem Dvoru, Zgor. Dravogradu in Paterjonu; 11. v Zgor. Beli in Smartnem pri Beljaku. — Na Primorskem: 10. v Palmi, v Loku in Cudru, Kanalu, Cevdatu in Komnu; 11. v Cubedu in Dolini; 12. v Sežani.

Ljubljanske novice.

Važna odločba za krojače. Načelnništvo zadruge krojačev, klobučarjev, rokovičarjev in krznarjev naznanja, ter opozarja svoje cenjene zadružnike, na jako važno določbo slav. mest. magistrata z dne 29. oktobra št. 37.748 ki se glasi, da se smejo vajenci, ki še niso dosegli 14 leto svoje starosti, sprejemati v poduk le tedaj, ako so zadostili šolski dolžnosti, ter si pridobili šolsko izpustnico ter da so telesno tako razviti, da jim vežbanje v obrtu ne bode v kvar. Za redna dela se taki vajenci sploh rabiti ne smejo. Vežbati se smejo samo 8 ur na dan. V ponočnih urah, to je po 8 uri zvečer in pred 5. uro jutraj, se taki vajenci rabiti ne smejo. — Vajenci od 14. do 16. leta se smejo porabiti tudi delj ko 8 ur na dan, nikakor pa se ne smejo rabiti po noči, to je po 8. uri zvečer in pred peto uro jutraj. Mestni magistrat pozivlja zadruge, naj načelnništvo pouči in opozori pravočasno svoje člane, da se strogo ravnajo po teh določbah, ter naj prijavi mest. magistratu vse one člane zadruge, ki ne drže po teh zakonitih določbah. Kazen proti postavnemu ravnanju se določa po § 133 obrt. red. od 20 do 800 K oziroma 48 ur do 80 dñj zavora. Dalje se cenjenim članom naznanja, da je vsak zadružnik v obče dolžan po § 7 od 2 — 3 zadružnih pravil, naznaniti načelništvu vsak vsprejem ali odpust obrt. pomočnikov, po njih imenu itd. in to v 8. dne, ko je nastopila ta okolnost. Slednjič se naznanja cenjenim članom zadruge sklep zadnjega občnega zbora, za ustanovitev »Sirovinskega društva« za krojače in šivilje, da naj se kar najhitreje mogoče vpišejo kot člani, ker se bode, kakor hitro bode zadostno število udov, sklical ustanovni shod. Vpisnino, ki znaša za vsakega

člana 2 K, vsprojeoma začasno načelnik za druge g. Jelodnik. Poslovni delež za vsa kega uga se določi pri ustanovnem shodu.

Ukraden konj. Na sejmišču je bil danes dopoldne Ivanu Kucelju, posestniku v Zg. Ligojni, ukraden konj. Tat je konja prodal konjedercu za 12 kron in ta ga je spet prodal naprej za 14 kron neki ženski. Tat je neki postopač, katerega konjederec pozna.

Neusmiljenost. Pred skladiščem južnega kolodvora je včeraj popoldne Ranzingerjev hlapec Franc Zevnik neusmiljeno pretepal konje tako, da so se ljudje nad njegovim početjem zgedovali.

Prehitra vožnja. Danes dopoldne je na sv. Petra cesti posestnik I. Mehle prav naglo vozil. Posestnica Marjana Marn se mu ni mogla pravočasno izogniti in je zadel voznik v njen ročni voziček in ga prevrnil, da se je pobila vsa mlekarška posoda.

V bolnico so pripeljali danes jutraj 6 let starega Frančiška Lapa iz Most pri Kamniku. Doma pred hlevom ga je ugriznil konj v levo lice in mu odgriznil kos mesa.

Veliki orfej. Opozorjamo na to veleznimivo »Slavčev« veselico, ki se vrši jutri v vseh prostorih »Narod. Doma«. Vstopnina 30 nov. Začetek ob 7. uri zvečer.

Dvanajst strank brez stanovanja. Mestni magistrat je ukazal, da morajo stranke, ki so se ravnokar preselile v novo Dolenčevu hišo v Velikih kolnarskih ulicah, tekem tedna se izseliti, ker gospod Dolenc še nima oblastvenega dovoljenja, vsprejeti že sedaj v novegrajeno hišo stranke. Magistrat pravi, da je zid še premalo posušen, drugi pa niso tega mnenja. Kam naj sedaj, ko so vsa stanovanja prenapolnjena, gre 12 strank? Magistrat se za to ne brige, ampak vztraja pri svoji zahtevi. Nekateri svetujejo strankam, naj gredo stanovat v hotele na stroške gospoda Dolenca.

Zborovanja strokovno društvo strojar-skih pomočnikov priredi jutri ob 9. uri dopoldne v Pockovi gostilni v sv. Florijana ulicah javen društven shod. — V hotelu »pri Matiču« zboruje istega dne ob 10. uri dopoldne društvo c. kr. davčnih uradnikov.

Povožena. Na Sv. Petra cesti je danes dopoldne neka ženska povozila z vpreženim vozom Jožefo Kuját iz Velike vasi v kamniškem okraju. Žena je na desni nogi poškodovana.

Na Pogačarjevem trgu je danes dopoldne vrgla požjast delavca Ivan Tabornika. Pripeljali so ga na magistrat ter se mu je dala zdravniška pomoč. Tabornik se je pri padcu na obrazu poškodoval.

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani dobilo je od c. k. finančnega ravnateljstva v Ljubljani sledeči dopis: Rešuje od Vas in sodrugov pri c. k. deželni vladi vložen in od iste semkaj oddano prošnjo z dne 26. sept. 1902 se Vam naznanja, da ces. k. finančno ravnateljstvo, zahtevi, da bi se iztirjavanje zapadlih obrokov brezobrestnih posojil, ki so se podelila o potresu ljubljanskim obrtnikom in hišnim posestnikom, opustilo in dotične eksekucije vstavile — ne more ugoditi. Lubec l. r.

Dosedanje gostilno pri Košenini na Marja Terezija cesti prevzame s 1. aprilom g. Polak iz Tržiča.

Moč premogarskega konja. Včeraj je Ranzingerjev voz ustavlil tramvajska voza na Mestnem trgu. Ranzingerjeva konja nista mogla potegniti voza raz tira električne železnice. Morali so jih izpreči. Mimo je privozil hlapec pri Schifferju, ki je odpregel konja izpred premogarskega voza in kar nista zamogla oba Ranzingerjeva konja z največjim naporom, je ta konj sam izvršil. Z lahkoto je potegnil voz naprej.

Nesreče. Na Dolenjski cesti je včeraj popoldne neki voznik zadel v konja mokronoške graščine, ki se je peljal v mesto, in mu je konja tako poškodoval, da so ga morali spraviti v živinozdravnišnico.

Nasledki prevestnega službovanja. Kdo se ne spominja še dr. Tavčarjevega zajca, katerega je hotel lanske leto pozno v noč peljati skozi tržaško mitnico v mesto. Igral je tisti zajec važno ulogo na mitnici, potem v občinskem svetu, največjo pa seveda — na dr. Tavčarjevi mizi. Ali zaradi enega vestnega prišlo je hudo maščevanje nad paznike kakor tudi nad prejemnike. Ker ni smel na mitnici dr. Tavčarjev Zajec ob 8. uri zvečer skozi mitnico, sklenil je modri dacarski svet, da morajo biti zdaj tudi v jezenskem in zimskem času prejemniki na mitnicah namesto do 7. še do 8. uro v pisarnah na razpolago liberalnim kapitalistom!

Kotiček za liberalce.

»Narodova« tovarna, klerikalcev je res občudovanja vredna. Vsega so krivi »klerikalci« in če je bil kdo prej še tako navdušen liberalce, ga »Narod« takoj proglasi za »klerikalca«, ako je storil kako lumparijo. Tako je bilo tudi s slikarjem Groharjem, ki je defraudiral v Slovenskem umetniškem društvu večjo svoto in pobegnil. »Narod« se še dalje laže, da

je bil »klerikalec«, dasi smo mi Groharjevo »klerikalstvo« pojasnili. Mi se o tem z ljubljanskimi buteljni ne bomo prepirali, pametni ljudje itak vedo, kako je. Ali način, kako se v »Narodu« delajo »klerikalci«, je veleznimivo. »Narod« Groharja proglasi »klerikalcem«, ker je kot slikar imel časih v župnišnih opravilih. Na ta način bi bil največji »klerikalec« ljubljanski župan Hribar, ki ima kot agent posebno rad opraviti v župnišnih in še celo prošnje razpošilja, naj se duhovščina pri njem zavaruje. Velik »klerikalec« bi bil po tem receptu Tavčar, ki se je od denarja iz župnišča zredil, bil bi celo »klerikalec« Malovrh, ki je imel svoj čas posebno mnogo opraviti po štajerskih župnišnih. Ako bo »Narod« tako klerikalce delal, skoro ne bo več liberalcev.

Wolfova morala na Kranjskem. Nekje na Gorenjskem je neki vse nemški zdravnik po dobro znanem Wolfvem receptu zapejal hčerko svojega najboljšega prijatelja. Upamo, da zna zdravniška zbornica kranjska varovati čast svojega stanu. Hail Wolf! — V Ljubljani nekemu če stitajo.

Zofka Kvedrova, ki hoče biti na vsak način najmodrejša, najmodernejša in najnaprednejša ženska, vzbuja pomilovanje in ironično zasmehovanje tudi med pristaši »Narodovim«, zlasti med onimi, ki imajo sedaj svoje hčerke v samostanskih šolah in so do dobra poučeni o ondodni vzgoji in na predku. Kakor so se lani opravičeno zgrajali nad predrzrim obrekovanjem in nad nesramnim blatenjem, ki je je kopicil »S. N.« v svojih predalih, da bi spravi ob zaupanje naše priljubljene samostanske šole in penzionate, tako se jim gajusi predrzni, a obenem smešni nastop ženske, ki hoče vse presojati po svojem vsled liberalizma skvarjenem ukusu in skazenih predsodkih. Toliko modrosti bi pripisovali tudi njej, dasi je liberalno žensko bitje, da treba presoditi in premisliti vsako besedo, ki se javno izusti ali celo zapiše. Če se hoče prepričati, kako skrb redovnice-uršulinke tudi za telesno zdravje in snaznost, naj gre v loški samostan, kjer bo lahko videla na lastne oči deset novih kopelnic in kopalnišč, vse za tamošnje gojenke. Tam si lahko opere in osnaži svoj jezik, da ne bo več tako strupeno in nepremišljeno govoril o obče dslanih zavodih in žalil slovenskega občinstva.

Dunajska zmaga. »Narod« tudi glede zmage krščanskih socialcev na Dunaju ni v zadregi s svojim komentarjem. Malovrh je razsodil: »Na kmeth je zmagal duhovnik, na Dunaju je zmagala sleparija.« Celo »Edinosti«, katere netaktnost je sicer tolika, da oblastno napada našo stranko, ne da bi potem hotela priobiti naše pojasnilo, se zdi ta liberalni odgovor, katerega je »Narod« pobral iz židovskih listov, preneumen in pravi, da ob takih večinah, kakršne so imeli malone vsi krščansko-socialni kandidatje, pa že ne more biti res, da je zmagalo le sleparstvo. Tu so morali pa sodelovati drugačni vzroki! Tu je že poštenje, kakor govori drugi židovski list »Die Zeit«, ki se sicer tudi jezi radi izida volitev. Meni namreč: volivci so hoteli tako in s tem je treba računati!

Komu liberalci zaupajo. Zanimivo je, da liberalci zaupajo denar klerikalcem, o katerih trdi »Narod« dan na dan, da imajo prav vse grehe nad seboj v najvišji meri. »Narod« se je namreč povsod do trditve, da se je blagništvo »Slovenskega umetniškega društva« poverilo Ivanu Groharju, ki je bil edini klerikalec v društvu, in »se je mislilo, da je tako pobožen mož, ki slika svetnike, bolj vreden zaupanja, kakor kdo drugi«. Spričevalo to je nekaj vredno. Seveda glede klerikalizma Groharjevega imamo pa mi drugo sodbo. Groharjeva pobožnost se je kazala posebno v tem, da je prav po liberalno zabavljal kakor drugi.

Književnost in umetnost.

Repertoire slovenskega gledališča.

Danes, v soboto se ponavlja krasna Albinjeva opera »Maidon«, ki je do segla pri premijeri toli izreden uspeh. Namesto odpuščenega tenorista g. Turčanskega nastopi v ulogi Fra. Dorotča bivši prvi tenorist plzenjske opere, g. Fran Vlček, novoangaževani junaški tenor. G. Vlček je prevzel malo, a lepo ulogo Dorotča protovoljno, da se more predstaviti občinstvu čim prej. V kratkem pa nastopi v ulogi Dalborja v veliki Smetanovi operi ter v ulogi Turrida v Mascognijevi operi »Cavalleria rusticana«. Prihodnja predstava bo v torek. Drama študira burko s petjem »Brez denarja« (»Ein armes Mädel«) in veseloigro »Zajčkove hčere«, v kateri ima g. režiser Verovšek glavno ulogo. V burki »Brez denarja« nastopi v večji povski ulogi gdóna Kodevarjeva.

Izpred sodišča.

Nepoboljšljivi pretepač je delavec Jakob Kumer iz Polja, ki je bil zaradi težke telesne poškodbe že kaznovan. Dne 5 t.m. sešel se je z Antonom Jeričem v Mekuževi gostilni, in ker je imel na tega že od davna piko, vnel se je tudi med njima kmalu prepir. Kumer zgrabi za kozarec in ga vrže v Jeriča, a ga ne zadene, potem skoči proti njemu in ga z odprtim nožem sune v prsi in ga težko rani. Kumer se zagovarja s tem, da je bil do nezvesti pljan, česar pa priče ne potrdijo. Obsojen je na eno leto težke ječe, katera se mu je pa še poostрила z 1 postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni.

Napač. Bratje Tone, Pavle in Janez Gaber, napadli so ponoči dne 14. sept. t. l. v Podrečah Janeza Sustersiča. Janez ga je vdaril po hrbtu z gnojnimi vilami, Pavle ga je pa s polenom zadel na ustnice in na tilnik, Tone Gaber ga je pa s tako silo zadel s karzenom na nos, da sta se nosni kosti strli, katero dejanje obdolženci tudi sami priznavajo. Sodišče je obsodilo Tona na 2 meseca ječe, Pavla in Janeza na vsacega na 1 teden zavora.

O ti nesrečna ljubosumnost. Kovaški pomočnik Tine Skočir je bil jezen na svojo nekdajno Magdalenco, ker se mu je bila izneverila in z nekim laškim delavcem zaročila. Grozil je temu, da ga bo ubil in tudi za Magdalenično nezvestobo hotel se je maščevati; prišel je namreč dne 15. septembra pred njeno stanovanje ter skozi zaprto okno vrgel zaporedoma dva kamna, od katerih je eden Magdalenco zadel v peto. Zgovor, da je bil pijan, ni obveljal. Sodni dvor ga je obsodil na tri mesece težke, z enim postom in trdim ležiščem na teden poostrene ječe.

Z nožem je sunil 24. avgusta t. l. dninar Lovrenc Ropret s Pšate Jožefa Barleta v desno roko vsled prepira, ki sta ga imela med seboj; oba sta bila pijana. Ropret se zagovarja, da je rabil orožje v silobranu, kar pa ni res, zato je bil pa obsojen na dva meseca zavora, poostrenega z enim postom na teden.

Porotne obravnave bodo prihodnje leto v Celju 16. februarja, druga obravnava 11. maja, tretja 14. septembra in četrta 23. novembra. — V Mariboru bodo porotne obravnave prihodnje leto prva 9. marca, druga 8. junija, tretja 7. septembra, četrta 16. novembra.

Izpred tržaškega sodišča. Lovrenc Oba d iz Dekanov je dobil 5 mesecev ječe, ker je ukradel z okna neke prodajalnice kos sukna v vrednosti 60 K. — 20letni Tržičan Rudolf Jaschi ukradel je z voza hleb sira v vrednosti 20 K; dobil je 7 mesecev in pride pod posebno nadzorstvo policije.

Izpred kasotj. sodišča. Kasacijsko sodišče je včeraj odklonilo pritožbo nekega hišnega posestnika iz Novega mesta, ki je bil obsojen radi motenja vere, ker je demonstiral v cerkvi proti branju škofovega pastirskega pisma. Kasacijsko sodišče je ob sodbo potrdilo, ker je bilo prepričanja, da je čitanje pastirskega lista cerkveno opravilo in se je pismo čitalo na povelje škofovo.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

»Regnicoli.« U Lipsiji na Nemškem morajo odgovarjati pred sodiščem trije laški podaniki, ki so zatoženi, da so prodali Franciji vojaške dokumente glede utrdbe Metz. — Odvetnik defraudant. U Vidmu v Italiji so zaprili odvetnika Antona Dabalá, ki je poneveril 50.000 lir. — Radi dijaških nemirov v Inomestu, zahtevajo sedaj laški poslanci ustanovitev laške univerze v Trstu in popolnih laških pararelk na univezi v Inomestu. — Kava za Evropo. Meseca oktobra naložili so v Rio de Janeiro 204.000 vreč kave na ladije namenjene v Evropo, na Santos 996.000 in na Victoriji pa samo 7000 vreč. — Najnovejši način zavarovanja. Tenorist Justin od moskovske dvorne opere je zavaroval svoj glas pri društvu »Equitable« za 25.000 rubljev. Ako glas izgubi, mu bo zavarovalnica morala izplačati omenjeno svoto. — Doktor ubijalec žensk. V Bostonu je bilo zadnje čase napadenih na cesti 15 žensk. Napadalec jih je udaril po glavi, eno je ubil, dve smrtno ranil. Storilec je 39letni zdravnik Alang Mason. Bil je že enkrat v blaznici. — Na Sušaku pri Reki se širi tifus. — Očeta svoje zaročenke ustrelil je po nesreči na lovu pri Gdanskem zdravniku dr. Dobberstein. — Aretiran ubožni oče. V Monakovem so aretirali ubožnega očeta iz Dunajskega Novega Mesta Fellnerja, ki je poneveril 8000 kron ubožnega denarja. — V Budimpešti se je na nekaterih trgih zemlja vsedla. — Pred turškim sultanom je koncertiral te dni z velikim uspehom dunajski J. Strauss. — Pa raztrgala sta včeraj v dunajskem okraju Brigittenau poštnega uslužbenca Oren-

bergerja. — Ogrski duhovnik pobegnil. Radi raznih nerednosti na tri mesece obsojeni župnik v Csongrodu Hegyi je tik pred nastopom kazni pobegnil. — Dva odpadla duhovnika. Iz Wildenschwerta javljajo, da sta pobegnila v Nemčijo dva kaplana Adam in Tschimek, da prestopita k starokatolicizmu in se — oženita. — Velika židovska sleparija pri naboru. V Bobrki v Galiciji so zasledili, da je naborna komisija prezrla 567 asentirancev, ker je židovski rabinec ponarejal matrice. Okrajnega glavarja so pozvali v Lvov, dva uradnika suspendirali, rabinca pa aretirali. — Predilnica pogorela. V Stockportu blizu Londona je pogorela predilnica. Zgorele so štiri osebe. Škodo cenijo na 200.000 funtov. — Grozna eksplozija. Ob znani eksploziji v Novem Jorku je bilo nev. ranjenih 80 oseb. — Samomor radi 24 kron. V Olo-mucu se je ustrelil računski podčastnik Mischach, ker je 24 kron vojaškega denarja porabil zase in ga ni mogel ob pravem času vrniti. — V šlezjski banki je blagajnik poneveril 230.000 mark. — Pona-rejalec plemiških listin Alojz Müller je bil v Pragi obsojen na 2 leti ječe. — Aretirali so v Pragi obč. svetnika Zbirala, ker ga dolže, da je sokrivec defraudacij v sv. Vaelavski posojilnici. — Maščevanje. 22 letna častniška hči Olga Basklavanon je ustrelila svojega zaročenca, ker je poizvedela, da se hoče poročiti z bogatejšim dekletom. — Maffia v Italiji. Policija je zasledila skrivno zbirališče te družbe. 40 oseb je aretirala in zaplenila imenik članov. — Na vislico je bil obsojen včeraj v Gradcu I. Florijan Schuller radi umora Frančiška Stabentheiner. — Vlak povozil je pri Trstu delavca G. Millicha. — Najmanjši otrok na svetu je umrl v New Jorku. Otrok je imel glavico drobno, kakor polovico jajca, prste je imel tenke kot užigalice. — Defraudacija v veteranskem društvu se je zgodila na Dunaju. Društvenik J. Mache je poneveril veteranskemu društvu cesarjeviča Rudolfa 885 kron. — Poneveril je občinski blagajnik Jurij Virag v Gataja na Ogrskem 4939 kron, katere so vplačali občani na davkih. — Ogenj je napravil v budimpeštanski umetniški razstavi 100.000 K škodo. — Bučelin pik ozdravi oslabele ali izgubljene glas. Tako trdi dr. Castenil. — Ruski car je obbolel na živčni bolezni. — Triletni morilec. Triletni sin nekega kočijaža v Vukowitzu je po glavi svoje 9 mesecev stare sestrice, ki je ležala v zibelji, toliko časa tolkel z žlico, da jo je ubil.

Iz svetovaclavske založne. Velika požrtvovalnost čeških »klerikalcev«, da rešijo ta denarni zavod propada, je tako sijajen dokaz njihovega domoljubja, da bo morda njih zgled več koristil, nego je škodila brezvestnost defraudantov. Za garancijski zaklad je podpisal kardinal 100.000 K, praški kapitelj 100.000 K, deželni nadmaršal knez Lobkovic s soprogo 70.000 K. Tem slede duhovniki, katerih marsikateri je položil vse svoje premoženje na žrtvenik. Mislimo si, kaj bi liberalci naredili, če bi se v kakem njihovem zavodu kaj takega primerilo!

Anomalije ženjalnih ljudi. Često so ženjalni ljudje pravi čudaki. Bilo to v načinu, kakor vstvarjajo svoja dela, bilo v drugih duševnih svojstvih. Sredstva, s katerimi so nekateri geniji povpspeševali kroženje krvi in ustvarjajoče vzbujenje: Francozki filozof Rousseau je ustvarjal svoja dela, begaje po solčni pekočini, često tudi gologlav; Bossuet je motal glavo v vroče krpe; Gentry in Schiller sta stavila noge v mrzlo vodo; Hoffman in Poe, heroja grozovitosti in okrutnosti, sta pila opijum v obili meri, Coleridge in Quiney sta bila intelektualna pijanca; skladatelj Bellini je, dokler je komponiral, jel grenke mandelne; Mendelsohn je ljubil sladčice in ni mogel sestaviti nič veljavnega, ako se ni poprej dobro najel vsakovrstnih sladkih stvari; Wagner je crpal svojo umetniško individualnost iz luksusa; Beethoven se je nosil kakor cinik, gnusen in bedast; Malibran se je inspiriral za zvišene melodije — valjaje se po tleh. Voltaire, ako je čul zunaj regljati žabo, se je vračal domov najslabšega humorja; Hobbes ni veroval v Boga, ali se je silno bal vrage; Goethe je veroval v prokletu oko; Aubrey se je plašil škodljivih zenic in bojevitega zmaja; Paul de Saint-Victor se je bal tujih tintnikov; Barbey d'Aureville je pisal samo s pisano tinto in na ilustriranem papirju, kakoršni so rokopiši iz srednjega veka, Dumas oče je ljubil moder papir; Byron se je bal petka in strahov.

Devet otrok umorila. Iz Volozda pri Počinju v Rusiji prihaja vest o zločinu, ki spominja na dotično delo slavnega romanopisca, grofa Tolstega. Neka poročena kmetica je bila več let v ljubavnih odnosajih se svojim svakom. Iz tega ljubavnega razmerja se je porodilo devetero otrok, ali

vse je takoj po porodu zadušila in zakopala. Slednjič je kmetico izdala nje lastna 20-letna hči, ki je znala za vse te zločine.

Kardinali. Dandanes je 60 kardinalov; izmed njih je: 37 Italijanov, 7 Francozov, 4 Španjci, 4 Avstro-ogradi, 2 Nemci, 2 Angleži, 1 Belgijec, 1 Portugalec, 1 Američan, 1 Avstralijec.

„Dante Alighieri.“ to društvo, ki ima namen zbirati denar v Italiji in potujčevati z njim naše otroke, poslalo je prepejočim in izzivajočim laškim dijakom v Inomostu brzjavljnim potem »gorke pozdrave«.

Ruski generali so pregledovali utrdbe na Crni gori, poročila »Reichswehr«, in sicer po nalogu ruske vlade. Inšpicirali so tudi črnogorsko vojsko.

Slika o nemških surovostih v Bielskem. P. Stojalski je dal v Bielskem fotografirati neko hišo, ki je bila po zadnjih nacionalnih izgredivih poškodovana in z blatom ometana. Po tej fotografiji napravijo razglednice s podpisom: »To je naredila nemško-nacionalna bielska kultura.«

Laške dijake v Inomostu so prav pošteno naklestili nemški dijaki. »Piccolo« je prve dni poročal, na so bili naklesteni Nemci. Kdor pa pozna laško junaštvo, videl je hitro, da je bila to le pobožna želja »Piccoleve«. »Kdor išče najde,« — jih zasmejuje »Sole« in pravi: »Kakih 80 laških dijakov so hoteli priboriti univerzo v Inomostu. Po »Independentu« bi bil moral rektor kar izročiti ključ in nasaditi na drog laško trikoloro. Pesti so potipale hrbte in glave irendentovske predstaje. Ne razsajajo in ne kriče še zadosti v Trstu, še v Inomost hodijo iskat mačke, katerim hočejo izpuliti dlako. Zakaj pa ne grejo naravnost na Dunaj in ne zahtevajo od vlade, naj zapre vse univerze, ki niso italijanske.«

Zenitev ali samomor. V Strathmoreu (Pensilvanija, Amerika) ustanovil se je nedavno čuden klub. Prvo klubovo določilo se glasi: Oženi se, ali se sam umori. Člani se snidejo vsak mesec in vlečejo žreb. Kdor potegne črno kroglo, mora tekom pol leta napraviti tri ženitvene ponudbe. Če je vse trikrat odbit, si mora končati življenje. Res prav ameriško.

Kako se dolgo živi. Več ameriških zdravnikov je izdalo pred kratkim »Kodeks dolgega življenja«, in iz tega povzamemo naslednje: »Nikdar ne smemo požreti kosca mesa, da ga nismo 25krat dobro ugriznili. Jesti moramo kolikor mogoče veliko žita in ovsu, posebno ovsene kaše. Svojo hrano moramo krotiti, v kolikor nam mogoče. Slušati moramo veliko muzike, pa ne Wagnerja, kajti Wagner nam s svojo harmonijo vzbuja misli na samomor.« To je glavno. A ameriški gospodje ne povedo, kako muziko naj predvsem poslušamo.

Kdo je isnašel premog. — Mož, ki je isnašel premog, imenuje se Phil Ginter. Ta človek je živel v Pensilvaniji. Bil je naveden pohajajoč in je stanoval z ženo in otroci v neki skriti votlini v gozdu. Bil je tam navadni lovski tat in s to obrtjo redil je sebe in družino. Ko je nekega dne tako po gozdu taval, vjel ga je dež. Vedreč pod nekim drevsom je zagledal neko črno kamenje, ki je tu in tam odsvitalo. Spomnil se je na neko pravljico, v kateri je bilo rečeno, da so si Indijanci netili ogenj s kamenjem. Pobral je zategadelj nekaj teh kamnov ter jih nesel domov. Doma je zakuril ogenj in namešal med drva to kamenje. In glej, kamenje je začelo goreti, da je bilo veselje gledati. Phil Ginter se je podal koj drugi dan k polkovniku Jakovu Weissu in mu povedal, kaj da je našel. Polkovnik Weiss pa je koj spoznal velikansko važnost Ginterjeve najdbe in že leta 1792 ustanovila se je premogokopna družba »Leghi Coal Mine Company«. Iz navednega pohajajoč postal je Ginter v kratkem času neizrečeno bogat mož.

Herodijadin ples. Na Dunaju hočejo predstavljati Sudermanovega »Janeza«. V njem je tudi Herodijadin ples. Cenzura je rekla, da hoče ta ples prej sama videti, po tem šele ga dovoliti ali ne.

Štrajk godcev. V Parizu je 2000 godcev, od katerih je organiziranih 1600. Zdaj so začeli štrajkati v gledališčih, da se jim zboljšajo plače. Tudi ostalih 400 bo potegnulo z organizacijo.

Na vseslovanski razstavi v Peterburgu bo posebno zanimiv oddelek za narodno nošo. Na Ruskem nosi še 70 milijonov ljudi storočno narodno nošo, katere se ni v teku stoletij skoraj nič izpremenilo. Izobraženci so se začeli seveda nositi po zapadni modi. Zdaj pa hočejo tudi moderno nošo izpremeniti na podlagi starih narodnih oblik.

Svoboda na Slovaškem. Slovaške »Narodne Novine« so kritizirale neki odlok, ki so ga dobili sloški nadzorniki in v katerem se jim zabija madjarizacija. Zato zdaj državno pravdnštvo toži list.

Urednik lista »Gaulois« — krščen. Pred nekaj dnevi se je dal v Parizu krstiti židovski urednik lista »Gaulois«, Gastone Polonais v cerkvi sv. Tomaža Akvinskega. Navzdi so bili Coppée, Lemaître, general Boisselotte i. dr.

Zupnik poravnal slavnikaški štrajk. Pri Sv. Brigidi v Toskani se je začel štrajk slavnikaških delavk zaradi nizkih plač. Tovarnarji so jih odirali, kar so mogli. Delavke so poslale deputacijo k župniku don Nenciju, kateri je daleč znan po svojem požrtvovalnem delovanju za delavski stan. Zupnik se je začel pogajati v imenu delavk in jim je priboril, da so dosegle vse svoje zahteve. Ljudstvo mu je priredilo veliko demonstrativno manifestacijo.

Posojilništvo. Kako bi se pri posojilnicah uvedla taka revizija, ki bi dala popolno varnost proti defraudacijam, to je vprašanje, katero zanima zdaj najširše kroge. Češka svobodnomislečna stranka je sklicala v Prago poseben sestanek zaupnikov, da se dogovarjajo o reviziji.

Pariška policija in Humberti. Ze nekaj dni pišejo pariški listi o škandalih on dotne policije. Obsojajo posebno šefa kriminalne policije Cocheferta. Vsi listi so namreč edini v tem, da je Cochefert pomagal Humbertovi rodovini. Prepozno je — pravi listi — obvestil druge policije o begu rodovine Humbert in jim doposlal stare slabe fotografije, da si bile nove in dobre fotografije pri rokah. Tako ni obvestil policije v Bordeaux-u, kjer je Humbertova obitela ostala tri dni in si nabavila potrebnih stvari na pot v Argentino, in to vse je delal baje v sporazumenju s Humberti. Vse je pozorno na to, a čakajo še novih stvari. Cochefert grozi s tožbami, a listi pravijo, da mu tudi dokažejo, da je detektive poslal naprej, da so delali varno pot Humbertovim.

Narodno gospodarstvo.

Zagotovitev čistjenja in krpanja volnene in posteljne oprave

Upravna komisija za domobranski pešpolk Ljubljana št. 27 naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo dne 14. novembra 1902 ob 10. uri dopoldne v domobranski vojašnici v Ljubljani javna razprava zaradi zagotovitve čistjenja volnene oprave z valjalnico, pranja in krpanja posteljne oprave za čas od 1. jan. do 31. dec. 1902, pri ugodnih cenah tudi za daljšo dobo. Sprejemale se bodo pismene in ustmene ponudbe. Natančnejši pogoji se lahko vsak dan od 8. do 12. dopol. in 2. do 5. ure popoldne v uradni pisarni imenovane upravne komisije vpogledajo.

Darovi

Poslani našemu uredništvu.

Družbi sv. Cirila in Metoda Brezniški Mohorjani po g. župniku Potočniku 5 K, Nicodemus 4 K, g. Anton Verbaj, župnik v Kamnigoric, nabrano pri Mohorjanih, 4 K 40 v.

Za »slov. kršč. soc. zvezo«: Nicodemus 4 K.

Za pogorelce v Martinjaku: G. I. G. z Lipoglavca 3 K.

Za pogorelce v Kočah na Koroškem: Gosp. I. G. z Lipoglavca 6 kron.

Bog plačaj!

Za »Ljudski sklad«.

Neimenovan 20 K, Andrej Simenec 10 kron, Franc Dimnik 10 K, Matija Rant 2 K, Anton Zupančič 50 K, Ignacij Okorn 10 K, Miha Arko 30 K, Jan. Gnjезда 20 K, Nicodemus 4 K.

Telefonska in brzjavna poročila.

Idrija, 8. novembra Po deveturnem volilnem boju smo zmagali v tretjem razredu. Kandidati naše stranke 147 glasov, liberalni 132, socialistični 69.

Železna Kaplja, 8. novembra. Zvedeli smo, da liberalci rujejo zoper našega kandidata Grafenauerja s kandidatu prevajalskega župana Pristova. A to naših volivcev ne sme premotiti, ampak soglasno naj volijo gospoda Grafenauerja.

Pliberk, 8. novembra. Nemško-nacionalni oklici imenujejo kot kandidata »Nemcev« in »svobodnomislečih« Slovencev v okraju Pliberk Železna Kaplja g. župana L. Pristova v Prevaljah. Gosp. Pristov kandidatu odločno odklanja in izjavlja, da so ga liberalci, na čelu jim dr. Herbst, postavili zoper njegovo voljo. Zato, Slovenci, soglasno volite g. Grafenauerja.

Prevalje, 8. nov. G. župan Pristov odločno odklanja vsako kandidatu in izjavlja, da ostane pri deželnozborske volitvi na onem stališču, na katerem je stal on in njegova stranka pri občinski volitvi; zato volimo soglasno gospoda Grafenauerja!

Celovec, 8. novembra. Rodoljubi na delo! Vsi storite svojo dolžnost in zmaga je v ponedeljek naša!

Rožek, 8. nov. Neka stranka ruje zoper kandidatu nadučitelja Ellerja. Vse somišljenike nujno pozivljamo, da z vsemi silami delajo za izvolitev našega kandidata.

Celovec, 8. nov. Poročilo, da je prišlo k vladi 70 mož ugovarjat proti odloku ministerstva glede šole v Št. Jakobu v Rožu, ni resnično. Bilo jih je 25, večinoma Mačkovi hlapci. — Palla zadržuje še vedno ugodno rešitev ministerstva in jo noče oddati iz rok. Nasprotna deputacija gotovo naročena od njega. Vprašati moramo: Kdo je več, ministerstvo ali — Palla?!

Celovec, 8. novembra. Pri ožji volitvi v vseh treh okrajih zmagali nacionalci.

Dunaj, 8. nov. V parlamentarnih krogih se govori, da ima dr. Körber že pripravljen nov volivni red za državni zbor. Po tem volivnem redu bi imel vsak 24letni moški volivno pravico.

Dunaj, 8. nov. Listi poročajo, da se je Körber po večerajšnji seji izjavil: »Tako ne gre naprej, v tej zbornici ne morem delati«.

Dunaj, 8. nov. Tu se vrši 17. t. m. vsenemški strankarski shod.

Gradec, 8. novembra. Trgovska zbornica je volila poslanca Jožefa Orniga, Otona Ebnerja in Antona Krebsa. Ravnatelj Rochlitzer je ostal v manjšini.

Klosterneuburg, 8. novembra. V ožji volitvi izvoljen nacionalce Kolisko.

Rim, 8. novembra. Pred Midy so ladije vojne mornarice napadle deset roparskih ladij. Tri roparske ladije so se potopile. Trije vodje morskih roparjev so prijeti.

Pariz, 8. nov. Tu se govori, da priobči sv. oče o Božiču svojo politično oporoko.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506,2 m, srednji tlačni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje bariometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebes	Padačina v 24 urah v mm.
7	9. zveč.	738,5	8,4	brezvetr.	dež.	
8	7. zjut.	735,2	6,8	sl. jvzh.	megl.	2,0
	2. popol.	737,8	9,8	sl. jvzh.	dež.	

Srednja večerajšnja temperatura 8,1°, normale 5,6°.

Dunajska borza

dné 8. oktobra.

Ikupni državni dolg v notah	100,15
Ikupni državni dolg v srebru	100,75
Avstrijska zlata renta 4%	120,60
Avstrijska kronska renta 4%	100,15
Španska zlata renta 4%	120,80
Španska kronska renta 4%	97,60
Avstro-ogrske bančne delnice, 600 glid.	15,60
Kreditne delnice, 160 glid.	668,—
London v ista	239,20
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	116,95
10 mark	23,41
30 frankov (napoleonor)	19,08
Italijanski bankovci	95,17 1/2
1 kr. cekini	11,33



1270 1-1

Vsa potrta naznanjajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes ob polu 8. uri zjutraj Bog našega iskreno ljubljenega sinčka

Pepčeka

po dolgi, mučni bolezni k sebi poklical.

Pogreb bo v ponedeljek zjutraj ob 1/2 9. uri v lastni rakvi v Rudniku pri Ljubljani.

Laverca, dné 9. novembra 1902.

Belly in Karol Lenče.

Svet za skladišče

3-1 se odda v najem 1257

blizu južnega kolodvora.

Več pove upravnistvo »Slovenca«.

V manufakturno trgovino KOTZBEK & KOSTEVC

vsprejme se

1271 **učeneo** 3-1

s primerno izobrazbo. — Natančnejše poizve se v trgovini na sv. Petra cesti št. 4 v Ljubljani.

Službe išče

3-1 kot cerkvenikov pomočnik 1159

pri kakem cerkveniku ali organistu Janez Trebenšek pri sv. Lenartu št. 2, pošta Cerklje pri Kranju. Gre tudi v službo v župnišče, kjer bi bil ob enem za hlapca v cerkveniku; je samskega stanu, lepega zadržanja in star 28 let.

Ribarstvo

bistriške graščine v Ljubljani od izvirkov do Jamnikovega jarka, da se za dobo desetih let v najem.

Pismene ponudbe sprejme dr. Fran Vok, ces. kralj. notar v Ljubljani, Miklošičeve ulice št. 24.

1267 2-1

Veliko stavbišče

v bližini nove sodne palače in južnega kolodvora se prodaja. Več se izve v pisarni ces. kralj. notarja dr. Frana Vok, v Ljubljani, Miklošičeve ulice št. 24.

1268 2-1

Opozorjam

vse trgovce na lepe in cene papirnat

božične prtiče

kateri se dobivajo pri tvrdki 1265 3-1

V. Engelman, Grosuplje.

Najcenejši kraj za nakupovanje politiranega ali pobarvanega pohištva za bale in vse druge prilžnosti je pri

IVAN DOGAN-I

mizarju in prodajalcu sobne oprave v Ljubljani, Dunajska cesta št. 15 v Medjatorji hiši.

Geniki s podobami postelj, različnih omar, miz, stolov itd. zastonj in franko. 8 (23)

Dr. Viljem Schweitzer

naznanja, da je otvoril dné 1. oktobra 1902

svojo odvetniško pisarno

v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 19 poleg nunske cerkve in »Vzajemnega podpornega društva«.

✓ V konkurzu se nahajajoča manufaktura „pri Amerikancu“

se od četrтка dne 6. novembra t. l. po-
čenši cene razprodaja v Ljubljani, na
Starem trgu št. 1 (prej Detter). <<<<<

Na prodaj ponudeni predmeti se lahko ogledajo, ne da bi kedo
silil k nakupu, in se le pripomni, da se prodaja pralno blago že
pričenši s 6, lepa flanela za bluze od 16 in blago za zimsko obla-
čila od 25 meter in višje.

Prodaja se le od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure pop.

Oddajo se tudi večje kvantitete trgovalcem.

Št. 35 575

Razglas.

1198 3-3

V smislu deželnega zakona s 17. dne junija 1870., št. 21 dož. zak., o varstvu zem-
ljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov naročam vsem
posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da
jim je

do 15. novembra letos

svoje sadno in olepšalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plotove in hišne stene na
vrtih, na polji in na travnikih očistiti zaprednih gosenic, mrčesnih jajcev in zapredkov
(ličin) in sežgati ali kakor si bode pokončati nabrana gosenična gnjezda in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in rastlinji, kakor
tudi zapredke pokončati **kakor hitro mogoče, a najdalje do 15. maja.**

Kedar se drevesa, ki so jih napadle gosenice, posekajo, ali kedar se veje, ki so jih
napadle gosenice, odsekajo, tedaj se taka drevesa, oziroma take veje ne smejo pustiti v
tem stanu ležati, ampak se morajo ali gosenice obrati od njih ali pa drevesa in veje precej
sežgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega sadnega in
lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in drevorednih dreves, potem od drevja ob gozdnih
robih v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti v zaranih urah
otresati in pokončevati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polji se morajo črvi (podjedi, ogrci), pri oranji ali kopanji zemlje precej za
plugom, motiko ali lopato pobirati in koj pokončati.

Če se bode kdo obotavljal gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih
bode mestna občina dala izvršiti na njegove stroške, vrhu tega pa se mu bode naložila
na korist občinske blagajnice globa od 2 do 20 kron in če bi se to ponovilo, do 40 kron;
kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dne 14. oktobra 1902.

Župan:

Ivan Hribar.

Št. 31.315

Razglas

1207 3-3

stavodolžnim mladeničem.

Mestni magistrat ljubljanski gledé rednega nabora leta 1903. nastopno razglašá:

1. Vsem v Ljubljani stanujočim leta 1880., 1881. in 1882. rojenim mladeničem, ne gledé
na njih rojstni in pristojni kraj, se je

tekom meseca novembra 1902

pri podpisnem uradu k zabeleži oglasiti.

2. Mladeničem, ki nimajo domovinstva v Ljubljani, je prinesiti s seboj dokazila o
starosti in pristojnosti.

3. Začeno odsotne ali bolne mladeniče smejo zglašiti njih stariši, varuhi ali kaki
drugi pooblaščenici.

4. Onim, ki si hočejo izprositi kako v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih
ugodnosti, je po predpisu opremljene prošnje vložiti meseca januarja ali februarja 1903.
pri podpisnem mestnem magistratu, najkasneje pa na dan glavnega nabora pri naborni
komisiji.

5. Onim, ki želé, da se jim dovoli stava zunaj pristojnega okraja, je o priliki zgla-
sitve vložiti opremljene prošnje; obenem pa lahko zglasijo in izkažejo pravico do kake v
§§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona omenjene ugodnosti.

6. Sinovom vojaških oseb, bivajočim v dejanski službi in onim mladeničem, ki so
nameščeni pri vojni opravi (vojni mornarici) in so še stavodolžni, se je ravnotako zglašiti.

7. Kdor zanemari dolžnost zglasitve, in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti,
se ne more izgovarjati s tem, da ni vedel za poziv ali pa za dolžnosti, katere mu nalaga
vojni zakon.

Stavljenci, ki opusté zglasitev, ne da bi jim branila kaka nepremagljiva ovira, se za-
krivijo prestopka in zapadejo globi 10 do 200 kron ali pa primernemu zaporu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 3. oktobra 1902.

Nova trgovina.

Usojava si uljudno naznaniti, da sva otvorila za-
četkom t. m. novo urejeno

manufakturne trgovine

na sv. Petra cesti števil. 4.

Zagotavljajoča solidno in točno postrežbo, pripo-
ročava se slavnemu občinstvu za obilni obisk.

Velespoštovanjem

Kotzbek & Kostenc.

1263 5-1

Cene najnižje.

Samo pristno blago

Dovoljujem si slavnemu občinstvu najljubše naznaniti, da sem s 1. novembrom izstopila iz službe mōdliŋške tovarne za čevlje v Ljubljani ter da prevzamem z 8. novembrom t. l.

Zastopstvo tovarne za čevlje

D. H. Pollak & Co

Dunaj - Gradee - Wlaschim

in sicer v

Prešernovih ulicah v g. Perlesovi hiši.

Prosim torej slavno občinstvo, da mi i nadalje blagohotno izkaže v isti meri kakor sedaj svojo naklonjenost, to pa tem bolj, ker bodem sedaj v stanu postreči z res najboljšim in najsolidnejšim blagom, za kar mi je porok trdka, koje zastopstvo prevzamem

Najodličnejš m spoštovanjem

Julija Stor.

1245 3-3

Ravnokar je izšla Družinska pratika

za leto 1903



Družinska pratika dobivala se bode v vseh trgovinah na Kranjskem, Stajerskem, Horoškem, v Istriji in na Goriškem.

Za otroške bolezni,

za katere jo tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

**MATTONIJEV
GIESSHÜBLER**
naravna
alkalična kislina

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini, škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd., in ravno tako pri kataru sapnika in oslovem kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja monografija o Giesshübl Sauerbrunn.) 17 44

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerjskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

Št 38 174

Ustanove.

1264 3-1

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto sledeče ustanove:

1. Ivan Bernardini-jevo v znesku K 200.—
2. Jos Jak. Schilling-ovo v znesku K 210.—
3. Jurij Thalmeiner-jevo v znesku K 200.—
4. Jan. Jost. W. ber-jevo v znesku K. 210.—

do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile, so uboge in lepega vedenja.

5. Jan. Nikl. Kraškovič-ovo v znesku K 163.—, do katere ima letos pravico ubogi kmetovalec iz St. Peterske župnije v Ljubljani.

6. Jan. Anton Fancoj-ovo v znesku K 134.—, do katere imajo pravico uboge, poštene neveste meščanskega ali pa nižjega stanu.

7. Jos. Sr. Sin-ovo v znesku K 96.—, katero je podeliti dvema najrevnejšima deklicama iz Ljubljane.

8. Mina Pakič-ovo v znesku K 260 —, do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu, ali pa njih vdove.

9. Janez Krst. Kovač-ovo v znesku K 302.—, katero je razdeliti med štiri v Ljubljani bivaajoče revne rodbinske očete ali vdove matere, ki imajo po več otrok in uboštva niso sami krivi.

10. Marije Kosmač-ove v znesku K 204.—, do katere imajo pravico uboge uradniške sirote ženskega spola iz Ljubljane, ki so lepega vedenja.

11. Helene Valentini-jevo v znesku K 168.—, katere je razdeliti med take v frančiškanski župniji v Ljubljani rojene otroke, ki nimajo starišev in še niso 15 let stari.

12. Ustanovo za onemogle posle v znesku 100 K, katero je razdeliti med štiri uboge posle, ki ne morejo več delati in so dobrega slovesa.

Prošnje za podelitev ene ali druge teh ustanov vložiti je — opremljene s potrebnimi dokazili — do 30. t. m. pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 5. novembra 1902.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-14

4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

SODE

1233 3-4

različnih vrst ima za prodati

Ivan Buggenig

Ljubljana Cesta na Rudolfovo železn. 5
in Bleiweisova cesta 42.

Barve za umetnike, düsseldorfke, dr. Schönfelda v pušicah, za akademične slikarje, ter Kaspar-jeve in Spitzauer-jeve, dobé se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 624 7 11-6

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna urv Mostu

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatino

Most (Brux) št. 234, Češko.

Dobre rem. ure iz nikla gl. 3.75

Prave srebrne rem. ure " 5.80

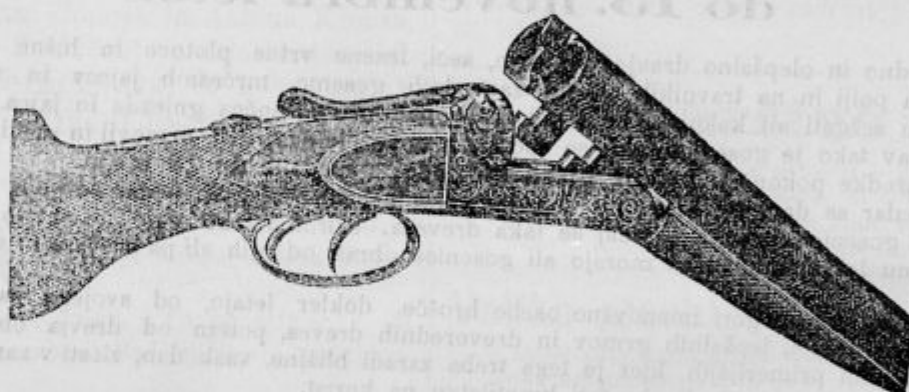
Pristne srebrne verižice " 1.20

Budilniki iz nikla " 1.95

Moja tvrdka je odlikovana s s. c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100-54



troceve



troceve

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

1054 10-9

troceve puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo. — Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naroče in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

1260 3-1

Zobozdravnik

dr. Edvard Brettl

naznanja, da se je preselil s svojim atelijejem, preje dr. Furlan, iz Spitalske ulice šte. 7

na vogal Špitalske ulice in Glavnega trga

uhod Pred škofijo šte. 1

Stanje vlog 30. junija 1902:
blizu 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša
„prilika za štedenje!“

Denarni promet v letu 1901:
čez 23 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih
obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. junija 1902: 8,818.060 K 70 h. Denarni promet v l. 1901: 23,559.611 K 20 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. julija 1902.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Josip Jare,
veleposestnik v Medvodah.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kausehegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polju.

Ivan Kregar,
načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“

Karol Pollak,
tovarnar in posest. v Ljubljani.

Greg. Šlibar,
župnik na Rudniku.

Dr. Aleš Ušeničnik,
profesor bogoslovja v Ljubljani.

1236 2

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI Comp.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi,

priznana izvrstno bolečine olaj-
šujoče mazilo je dobiti steklenica
po K —80, K 1-40 in K 2— v vseh
lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah
z našo varstveno znamko „sidro“ iz
Richterjeve lekarne ter sprejme iz
previdnosti le v steklenicah s to var-
stveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elisabethstrasse 5.
1146 34—5

Službe cerkvenika

si želi v vseh cerkvenih opravilih dobro iz-
urjen, 38 letni mož, ki je bil v enakih služ-
bah že iz mladih let, tudi pri stolnici. Ima
dobra, večletna spričala. Najraje bi vstopil
pri kaki večji cerkvi. — Zna slovensko in
nemško; je spreten tudi za postrežnika.

Ponudbe naj se pošljejo na naslov: Jožef
Leskovar, p. Konjice (v Gradu). 1229 6—3

Nihče

naj ne zamudi, se oglašiti zaradi
prevzeta ag-nure jedne najsta-
rejših bank za prodajo postavno
dopuščenih državnih in posojilnih
srečk na obroke. Najvišja pro-
vizija, prodajem, oziroma do-
ložena plača. Ponudbe pod
šifro P. N. 8979 na Haasensteina
& Vegler, Dunaj. 11-5 (10-5)

Cerkveno predstojništvo sv. Bar-
bare pri Borlu v Halozah pri Za-
vrču naznanja, da se bo 3. novembra
ob 11. uri predpoldnevom v župnijskem
hramu po dražbi prodajalo

24 polovnjakov poznobranega
izvrstnega 1239 2—2

cerkvenega mošta.

Tudi 9 polovnjakov vina iz leta 1900 in
1901 je za prodati. — Prečastiti gospodje
župniki se posebno na to opozarjajo.

Železniška postaja: Možganci pri Ptuj.
Cerkveno predstojništvo sv. Barbare pri Borlu,
dne 26. oktobra 1902.

Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki stradan št. 9

priporoča slav. občinstvu in preč.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
sivih, rumenih itd., kar najbolj trpež-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. Cene nizke. 36 52-44

Lastni izdelek.
Ceniki franco in brezplačno.



Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Razlaga velikega katekizma ali krščanski
nauki za cerkev. Sestavljen Ant. Vetrnik,
župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in
apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s
pošto 20 h več.
Drugi zvezek: poglavje o upanju in mo-
litvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih.
Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.
Tretji zvezek: o milosti in zakramentih
Broširano 2 K 70 h, s pošto 30 h več.

Za šolska darila

priporoča

Katoliška Bukvarna v Ljubljani
naslednje povesti za mladino:
„Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami.
„Marijina otroka“ — s podobami.
„Maron, krščanski deček z Libanona“ — s
podobami.
Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-
tonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših
vezih po raznih cenah.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebčev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnilo, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Kdor potuje v Gorico,
priporoča se mu nova
„kavarna Central“ na
Travniku tik cerkve sve-
tega Ignacija. Lastnik FILIP
PEČENKO, prej hotelier v
Pulju. Na razpolago je nad
100 časnikov, kava in li-
kerji najboljše, postrežba
točna, čistoba, izgledna,
oprema po najnovejših za-
htevah, cene kakor v drugih
kavarnah.

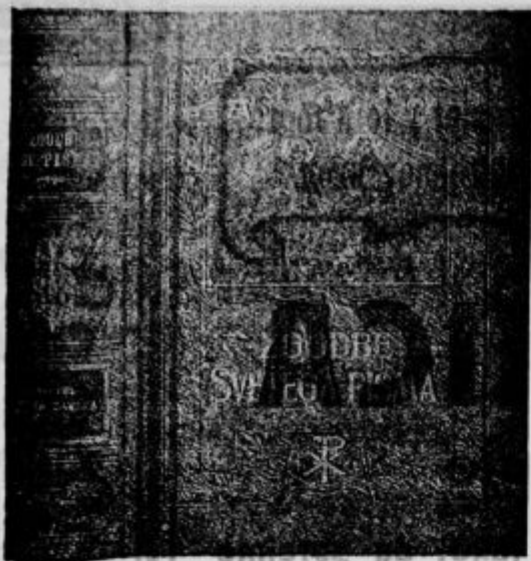
1156 7

Oddá se služba 1251 3—2

organista in cerkvenca

pri župnijski cerkvi v Št. Gotardu pri
Trojanah. Služba se zamore takoj nastopiti.
Cerkveno predstojništvo v Št. Gotardu.

Krasne izvirne platnice za „Zgodbe svetega pisma.“



Prečastiti duhovščini in mnogobrojnim
udom sl. Mohorjeve družbe uljudno
naznanjam, da sem priredil po naročilu in
vzpodbudi rajnega preč. g. dr. Lampeta in
sedanjega njihovega pisatelja preč. gospoda
dr. Kreka za

Zgodbe sv. pisma krasne izvirne platnice.

Nisem se ustrašil niti strokov, niti truda,
da podam cenj. udom Družbe sv. Mohorja za
to res dragoceno knjigo primerno vnanost.
Smelo trdim, da Slovenci doslej še nismo
imeli za nobeno slovensko knjigo tako kras-
nih platnic, kot so te. Ta v moje izvirne
platnice vezana knjiga bo kras vsaki slo-
venski hiši in veselje vsaki družini.

Gospodje poverjeniki storili mi bodo
izredno uslugo, ako se posebej opozoré člane
svojega poverjenišča in jim gredo pri naro-
čilih na roko.

Cena platnicam v suhem usnjatem hrbtu s platnom prevlečenim ter bogato pozlačenim je
K 2.70, vezava v izvirne platnice z navadno lično obrezo K 1.50, z zlato obrezo K 3.30. — Nepo-
znane mi naročnike prosim, da mi dotično svoto in 20 v. za pošlino vnaprej pošljejo, ker bi bilo
poštno povzelo predrago. — Čast. poverjenikom pa priporočam, da naberó knjig za večji zaboj
skupaj, da ne bode tovarnina oziroma poštnina predraga
V obilna naročila se priporoča

Fr. Breskvar, knjigovez,
v Ljubljani, Filipov dvorec, Ribji trg.

1225 3-3

Vzorci na željo
poštne prosti.

Anton Schuster

Ljubljana, Špitalske ulice 7

Slavno občinstvo dovoli, da
si opozoriti, da je ravno kar došla
velika izbira

novosti za zimsko

sezono v konfekciji

za dame, deklice in

otroke, kakor tudi različne

novosti za ženske in

moške obleke.

ter se priporočam cenj. kupo-
valcem k mnogobrojnemu obisku.

Najsolidnejše blago.

Nizke cene.

1269 3-1

Važno za bolne na želodcu!

Brezslastnost, težave v želodcu, slabost,
glavobol vsled slabega prebavljanja, razne že-
lodčne bolezni

takoj odstranijo znane

Brady-jeve kaplje za želodec
(Marijacejske).

Na tisoče zahvalnih in priznanih pism!

Cena steklenici z navodilom rabe 80 h, večja steklenica K 1.40.

Dobiti po lekarnah.

Glavna zaloga v Ljubljani: lekarna „Pri zlatem Jelenu“, Marijin
trg št. 4 (Jos. Mayr).

Svarimo pred ponarejenjem, pristne Marijacejske
kapljice za želodec morajo imeti varstveno znamko
in podpis *Brady*. 1161 12-2

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna
razstava.

Odlikovana na vseh svetovnih
razstavah.

Vsak teden druge dežele.

Danes, soboto, 8. noč.
zadnjič:

Šesto potovanje
po **FRANCOSKI**.

V nedeljo 9. do 15. nov.:

Tretje potovanje
po
slikoviti francoski
Švici.

Najnovelše so ameriški
mutoskopi.

Peč novih, zabavnih podob.
5 znamk, ki se vržejo v posamen
mutoskop 50 vin.

Odperto vsak dan, tudi ob nedeljah
in praznikih od 9. ure dopoldne
do 9. ure zvečer.

Angelo Aita

v Dragi pri Igu

priporoča

stavbeno in strešno, navadno, zre-
zano in skladno (Strangfalz- und
Pressziegel)

opeko

iz lastne opekarne po najnižji
ceni.

801 (6-5)

Kot
dobrota
za vsako družino se
izkazuje uporaba =

**Kathreiner-Kneippove
sladne kave.**

Nobena skrbna gospodinja naj
se ne pomišlja dalje uvesti to
zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes in naj-
boljše nadomestilo za zrnato kavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava
se dobiva pristna samo v izvir-
nih zavojčkih z varstveno znamko
»župnik Kneipp« in imenom =

Kathreiner.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežne, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni
bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovole pri naročilih
ozirati na domačo trgovino ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-22

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posoda
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Št. 35.869.

1189 3-3

Ustanove.

Dne 2 decembra oddati je pri mestnem magistratu ljubljanskem cesar Franc
Jožefove jubilejske ustanove, namenjene enim mestnim revežem, ki ne dobivajo
redne podpore iz ubožnega zaklada.

Tih ustanov je 12 in sicer 2 po 50 K, 10 pa 40 K in je prošnje za njih podelitev
vlagati tukaj **do 16 novembra letos**

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 16. oktobra 1902.

Franja Meršol
v Ljubljani, Mesni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsako-
vrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter
raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah.

Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih
uvezujejo na vsakršno blago.

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Predtiskarija.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, sredk. denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri zrebanjih, pri izžebanju najmanj-
šega zobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

MERCUR

I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj. I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih.

134 122